

ÇİĞDEMİN SESİ

Aylık Çevrimiçi Dergi

Sayı: 75

Haziran-2022

www.cigdemim.org.tr

ÇİĞDEMİM DERNEĞİ AYLIK ÜCRETSİZ ÇEVİRİMİÇİ DERGİ

Sahibi : Çiğdemim Derneği Yönetim Kurulu adına Fatih Fethi Aksoy

Yayın Kurulu: Dilek Yüceel, Elvan Akbay, Fatih Fethi Aksoy, M.Sinan Kayalığıl, Zafer Sönmez, Zuhal Yüksel

Tüm yayın hakları saklıdır. Yayımlanan yazı, görsel ve bilgiler kaynak gösterilmeden alıntılanamaz. İmzalı yazılarda görüşler yazarlarına aittir.

"Evrensel insan değerlerine ve barışçılığa aykırı olmamak, hakarete yönelmemek koşuluyla kişisel görüş açıklama özgürlüğünü kullanmaktan yanayız. Bu hususları hukuk uzmanı komşularımıza danışıp onay aldıktan sonra, sorumluluğu yazarına ait olmak üzere yayımlıyoruz"

ÇİĞDEMİM DERNEĞİ

Çiğdem Mah. 1551.Cadde 14-A Çankaya/Ankara

+90 312 2852047

+90 530 6609583

dernek@cigdemim.org.tr

www.cigdemim.org.tr

0507 8685770

Merhaba,

Sevgili komşularımız mayıs ayı içerisinde gerçekleştirdiğimiz çok önemli iki etkinliğimiz vardı ve ikisini de başarıyla ve büyük kazanımlarla tamamladık.

Yaptığımız tüm kurumsallaşma çalışmalarında ve özdeğerlendirmelerimizde bugüne kadarki en önemli eksikliğimizin gençlerin katılımını sağlayamamak olduğunu görmüştük. Bu eksikliğı gidermek için epeyce kafa yorduk. Sonunda spor ile bunu başarabiliriz düşüncesiyle ve oldukça anlamlı bir haftada/günde, sokak basketbolu turnuvası yapmaya karar verdik. Tüm acemiliklerimize rağmen turnuvayı 19 Mayıs Atatürk'ü Anma Gençlik ve Spor Bayramında tamamladık. Büyüklere 15, miniklerde 10 takımın katıldığı turnuva beklentilerimizin ötesinde bir ilgi gördü. Çocuklar ve gençlerle birlikte hem yarıştık hem eğlendik. Hedefi tam 12'den vurduğumuzu anlamak zor olmadı. Çünkü gelen geri dönüşler çok iyiydi ve bu tür turnuvaların devam etmesi yönündeydi. Bizde şimdi bunu değerlendiriyoruz. Yaz aylarında başka turnuvalar gelecek. Sizlerden bununla ilgili destek bekliyoruz. Her türlü öneri ve katkıya açığız.

Mayıs ayının ikinci büyük etkinliğı olan Komşuluk Günü Panayırımızda önceki yıllardan daha coşkulu ve kalabalıktı. Bu yıl 17.sini düzenlediğimiz panayırımız gerek organizasyon gerek içerik olarak tam not aldı. Çankaya Belediyesinin her yıl olduğu gibi ses sistemi ve platform desteğı, Çiğdem Hasan Ali Yücel Çankaya Evinin katkıları ve sahnede yer alan komşularımızın destekleriyle, aşırı sıcak havaya rağmen, komşularımızla hoş vakit geçirdik.

Bu yıl etkinliğimizin yabancı konukları da vardı. Avrupa Günü kapsamında komşuluk buluşmasına katılan ve aynı zamanda mahalle sakinimiz de olan Dışişleri Bakan Yardımcısı ve Avrupa Birliğı Başkanı Büyükelçi Faruk Kaymakcı'nın yanısıra Moldova, Hırvatistan ve Polanya'dan konuklarımız da bzilerle birlikte oldular.

Her yıl daha da renkli geçen panayırdaki artık çita daha da yükseldi. Önümüzdeki yıl için yurtdışından ekiplerinde katılımı ile Uluslararası bir panayıra doğru gidiyoruz.

Sizlere bir kez daha gösterdiğiniz güven, destek ve ilgiden dolayı teşekkür ediyoruz. Birlikte güçlüyüz ve gücümüzün farkındayız.

Son olarak Şirindere'de beslediğimiz sokak köpeklerine mama desteğı konusunda sizlere çağrıda bulunmak istiyorum. Bölgede köpek sayısının artışının önüne geçtik. Yaptığımız kısırlaştırmalar sayesinde sayı artmıyor ancak mama fiyatlarına gelen aşırı zamlar ve gelen destek miktarının azalması nedeniyle mama tedarik etmekte sıkıntılar yaşıyoruz. Lütfen dergi içerisinde yer alan bilgilendirme notlarındaki hesap numarasına destekte bulunun.

Sevgi, saygı ve hoşgörülle....

Fatih Fethi Aksoy

Çiğdemim Derneğı YK Başkanı

Sultani ya da yaprak bezelyeyi bilenler lezzetini anımsayacaklardır. Bu yıl fiyatı taze fasulye ile yarışıp 40 lirayı aştığı için birçok mutfağa uğramadan mevsimini kapattı. Şimdi araka bezelye zamanı. Arakanın körpelerinin dış kabuklarının iç zarını ustalıklı çıkartıp pişirerek yalancı sultani lezzetini yakalamaya çalışabilirsiniz.

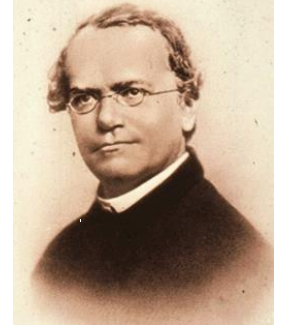

Muş'un Bulanık ilçesinde genç subay, Mahmud Nedim bin Tosun'un yaklaşık 135 yıl önce yazdığı kitabında "Bezelye dedikleri yassıca fasulyeye benzer bir nevi sebze" diye anlatılan tür, sultanların mutfaklarına yakıştırılmış olmalı ki günümüzde de "sultani" diye anılıyor.

Mahmud Nedin bin Tosun, sultani bezelyeyi tavada kavurtur, sonra kıyma katıp sulu pişirmiş. Günümüzde Karadeniz'de mısır ununa bulanıp tavada alt üst edilerek pişirilmesi yaygın. Geçmişte İstanbul mutfağında kuzu eti katılması adetten kabul edilirdi.

Yirmi döşek üst üste dizilerek yapılan yatağın en altına konulan bir bezelye tanesini fark edip prenses olduğunu kanıtlayan kızın konu alındığı Andersen'in Güzel Prenses ve Bezelye masalındaki cins araka irisidir.

Sultani bezelyenin genç subayın kitabındaki tarifler arasında yerini bulmasından çeyrek yüzyıl önce felsefe ve botanik eğitimi almış olan Avusturyalı rahip Gregor Mendel araka bezelyeyi deneylerinde kullanmış. Mendel'in 1866'da yazdığı "Bitki Melezleri Üstüne Deneyler" makalesini hazırlarken araka bezelye ekip yetiştirmesi bir rastlantı değildir. Bu tercihin bir nedeni bezelyenin yetiştirilmesi kolaylığı, diğeri de tüketimin manastırlarda yaygınlığı olmasıdır.

Yeme içme uzmanı olarak tanınan Andrew Dalby, "Bizans'ın Damak Tadı" kitabında anlattığına göre bir manastırın mutfak sorumlusu keşiş, kurutulmuş bezelyelerle yapılan yemekleri ardı ardına iki

gün ikram eder, kalanını da döker. Bunu gören manastırın kıdemli din adamı, atılanları toplar, yıkar pişirir "Savurganlık etmeden yönetemeyen biri, kutsal meclisi kesinlikle idare edemez" diye öğüt verir.

Bezelyenin tarihteki izine ilişkin bulgular yakın çevremizdedir. Batman ili sınırları içinde Mahmud Nedim bin Tosun'un kitabını yazdığı yere 150 kilometreden daha yakın yörede 11 bin 500 yıllık Hallan Çemi Höyüğünde bezelyelere rastlanmıştı. Orta Anadolu'da tarihi on bin yıl öncesine dayanan Aşıklıhöyük, Çatayhöyük ve Can Hasan'daki kazılarda bulunanlar, yemeğini pişirdiğimiz, garnitür olarak kullandığımız, Latince pisum sativum diye anılan araka bezelyedir.

Sevgi Soysal'ın "Yenişehir'de Bir Öğle Vakti" romandaki mekân olarak belleklerde yer eden Ankara'nın Piknik restoranı, bezelyenin altın dönemine tanıklık etmişti. Mutlaka pilav ve bezelye eşliğinde sunulan kuzu şiş kebabı ve el yapımı mayonezli, bezelyesi bol Rus salatısıyla ünlü Piknik, sanatçıların uğrak yeri idi. Piknik'te sunulan bezelyelerin de Emil Zola'nın "Meyhane" romanında sobanın üzerindeki kazanda pişirilen yağlı bezelyeden lezzetli olduğunu tahmin etmek zor olmasa gerek.

Bunca sözün üzerine mevsim geçmeden bezelyenizi fazlaca alıp, ayıklayın içini buzdolabınızda dondurup kış günlerine saklayın. Unutmayın ki önümüzdeki kış kuru fasulye, nohut fiyatları el yakacak düzeyde olacak.

ARAMIZA HOŞ GELDİNİZ

Nisan ayı içerisinde üyelik başvurusunda bulunan ve Yönetim Kurulumuz tarafından üyeliği onaylanan Derya Özer, Hasan Gündoğmuş, Oktay Akkurt, İlyas Koşum ve Aziz Türk'e aramıza hoşgeldiniz diyor, bu gönüllü desteklerinden dolayı teşekkür ediyoruz.

Henüz üye olmayan komşularımızı da aramızda görmek istiyoruz. Üye formunu doldurup bir fotoğraf vermeniz yeterli. Yıllık üyelik aidatımız 50 TL.dir. (18-25 yaş gençler için 1 TL.)

Üyelik kartlarınızı derneğimizden alabilirsiniz. Üyelik aidatlarınızı ve her türlü bağışınızı makbuz karşılığında derneğimize ödeyebilir veya aşağıdaki hesap numarasına gönderebilirsiniz.

T.İş Bankası Ankara Çukurambar Şubesi 4379 – 0001560
IBAN NO: TR73 0006 4000 0014 3790 0015 60

Mayıs ayında aidat ödemelerini yapan aşağıdaki üyelerimize teşekkür ediyoruz. . Henüz yılın ilk beş ayını bitirmemize rağmen Aidat ödeme oranımız şimdiden %75 seviyesine ulaştı.
Güven ve desteğiniz için teşekkür ederiz.

Nisan ayı içerisinde derneğimize bağış yapan Leyla Kayabalı'na teşekkür ediyoruz.

Ayşe Filiz Oran	Cenk Aygül	İlyas Koşum
Behice Erbaşar	Derya Özer	Leyla Turan
Beyhan Şenyüz	Funda Yetgin Baykal	Mustafa Hakan Baykal
Birsen Carlak	Hasibe Sevil Kucuroğlu	Seçim Atagün

BİRLİKTE GÜÇLÜYÜZ

NEREDE O BÜYÜK ŞAIRLER? (Çağdaş şiirimizin yükselmesi, gerilemesi ve nedenleri)

Cemil Turan / Yeni Esenkent Sitesi

Binlerce kişi şiir yazıyor. Çiğdemim Kütüphanesinde 1700 civarında şiir kitabı var. Ama okunan belli şairler: Nazım Hikmet, Orhan Veli, Attila İlhan, Can Yücel ve öteki ünlü, geniş kitlelerce sevilen az sayıda şairlerimiz. Yabancı şair olarak ise neredeyse yalnızca Shakespeare (Şekspir). Yabancı şiir seçkileri (antolojiler) de pek okunmuyor. Okunan şairlerin kitapları yeni baskılar yapıyor. Pek çok şiir kitabı ise, yazarların kendi olanaklarıyla yayınladığı incecik kitaplar. Gerçi çok sayıda şiir dergisi yayınlanıyor, ama bunların baskısı ve okuru az, biraz “kapalı devre” yayınlar demeliyiz. Bu konuda gözlemlerime destek bulduğum iki alıntı yapayım:

Hikmet Altınkaynak, “Edebiyatın Işığında” başlıklı köşesinde şöyle diyor: “O kadar çok şairimiz var ki, bu alanın zenginliğini Aziz Nesin ustamız, ‘Türkiye’de her üç kişiden dördü şairdir’ diye tanımlamıştı. Son yıllarda yalnızca şiir kitabı yayınlayan yayınevleri de kitap sektöründe yer almaya başlasa bile hâlâ yayınevleri kolay kolay şiir kitabı yayımlamıyor, bu bir gerçek. Ancak çok ünlü şairler bu şansa sahip. Ama bir yandan da şiir dergileri, internette yer alan şiir siteleri, şiir dinletileri, şiir sevgisini yaygınlaştırıyor. Şairler çoğalıyor, şairler susmuyor... Ne güzel!” (Cumhuriyet, 24.3.2022)

Metin Cengiz ve Yavuz Özdem’in yeni yayınladıkları “Yakın Dönem Türk Şiiri” adlı kitabı ele alan Şahin Tüfekçi, acı gerçeği daha açık yazmış: “Bugün şiir kitaplarının satışı en çok 500 düzeyinde. Birçok şair kendi kitabını yayımlıyor ya da bu işe uygun yayınevlerinde yayınlatıp eş dost çevresine ya satıyor ya da öylesine dağıtıyor” (Cumhuriyet Kitap, 19.5.2022). Şu yıllarda yaşadığımız yerli roman çılgırında da durum çok farklı değil aslında.

Berlin Şiir Evi’nin 1999’dan beri yayında olan ve 179 ülkeden okuru bulunan şiir portalı **Lyrikline.org** her yıl haziran ayında yapılan **Berlin Şiir Festivali** kapsamında editörleriyle toplanıp o yılın en çok şiir okunan ülkelerini sıralıyor. Portalda 84 dilde 1.375 şairin 12.312 şiiri ve 18.502 çeviri şiirle birlikte, bu şiirlerin şairlerin kendi sesinden kayıtları yer alıyor. Siteye göre en çok şiir okunan ülkeler arasında Türkiye, Almanya ve ABD’den sonra üçüncü. Sonra Büyük Britanya, Sırbistan, Avusturya, İspanya, İsviçre, Rusya ve Fransa ilk onu oluşturuyor. (Hürriyet, 12.7.2019). Kaç kişiyi kapsıyor bu soruşturma, bu tür ayrıntılar elde yok ama yine de gurur verici. Şiir tutkunlarının sitesi olmalı. Türkiye’de gördüğüm ise, yaşamayan az sayıda şair dışında yayınevlerinin şiir kitabı yayınlamaya yanaşmadıkları. Çünkü satmıyor. Zamanında basılmışların yeni basımı yapılmayanlar arasında, şiir seçkilerine girmiş ve tanınmış birçok ünlü şair de var.

Lyrikline portalı, 2019 yılında dünyanın en çok okunan şairlerin şiirlerini de belirlemiş. İlk sırada Herman Hesse’nin “Stufen”i yer alırken, ikinci sırayı **Orhan Veli Kanık**’ın “**Anlatamıyorum**”u almış. O kısa, yalın ama en az sözle en yoğun duyguların anlatıldığı aşk şiirini burada vermek gerekir:

Ağlarsam sesimi duyar mısınız, / Mısralarımda; / Dokunabilir misiniz, / Gözyaşlarıma, ellerinizle?/

Bilmezdim şarkıların bu kadar güzel, / Kelimelerinse kifayetsiz olduğunu / Bu derde düşmeden önce. / Bir yer var, biliyorum; / Her şeyi söylemek mümkün; / Epeyce yaklaşmışım, duyuyorum; / Anlatamıyorum.

GURUR VEREN BÜYÜK ŞİİR BİRİKİMİMİZ

Şair var, büyük şair var. Büyük şair odur ki, kimi şiirleri belleğe yerleşir, yüreği sarar, dile yapışır, dudaktan ezbere dökülür. **Ziya Paşa**nın iki dizelik beyitlerinden, **Eşref**’in, **Neyzen Tevfik**’in **yergi şiirlerine**, **Tevfik Fikret**, , **Yahya Kemal Beyatlı**, **Nazım Hikmet** Ran, **Faruk Nafiz Çamlıbel**, **Ahmet Kutsi Tecer**, **Necip Fazıl Kısakürek**, **Ahmet Muhip Dranas**, **Cahit Sıtkı Tarancı**, **Orhan Veli Kanık**, **Behçet Necatigil**, **Aşık Veysel Şatıroğlu**, **Özdemir Asaf**, **Ümit Yaşar Oğuzcan**, **Attila İlhan**, **Can Yücel**, **Cemal Süreya**, **Ahmet Arif**, **Ataol Behramoğlu** ve daha birçok şairin aşk, bireysel, toplumsal kavga, yergi, memleket, köy, aile, çocuk, öğretmen, Atatürk, Kurtuluş Savaşı şiirleri vb. çok sayıda örnek hemen aklımıza gelir. Anadolu’da Yunus Emre ile başlayan, halk ve divan şiiri ile, sonra Cumhuriyet dönemi şiiri ile süren 800 yıllık uzun, varsıl, engin bir şiir

birikimimiz var. Eleştirmen **Memet Fuat** (1926-2002), çağdaş Türk şiiri üzerine şu haklı ve özlü değerlendirmeyi yapıyor:

“Şair sayısı da şaşırtıcı. Bu dönemde yetişmiş olan, her zaman, her antolojiye girebilecek, her beğeniye diz çöktürebilecek yirminin üstünde şair var. Dünya görüşleri çeşitli, siyasal eylem anlayışları çeşitli, şiirleştirme yöntemleri çeşitli... Çağdaş Türk şiirinin kapsamı, yüceliği, gücü karşısında ne düşüneceğimi şaşırtıyor... Türkiye'nin başka hiçbir alanda böylesine gelişmiş bir görünümü yok. Dünya ülkeleri arasındaki yarışta yüzümüzü güldürebilecek tek varlığımız çağdaş Türk şiiridir diyebilirim.” (Cumhuriyet, 30.5.1985)

Birçok şairimizin kitaplarının başka dillere çevrilmiş olmasına karşın, iyi bir şiirin kendi dilinde verdiği tadı çevrildiği dilde vermesinin güçlükleri, Türkçenin Batıda konuşulan bir dil olmaması, siyasal ve başka nedenlerle yine de Türkçe şiirin hakkının dünyada verildiği kanısında değilim. Yukarıda **Orhan Veli'nin “Anlatamıyorum”** adlı şiiri gibi çevirisi görece kolay şiirler yabancı okurun beğenisine ulaşıyor. Bu alanda en çok çevrilmiş ve sevilmiş şairimiz ise **Nazım Hikmet** oldu. Örneğin, bu en büyük şairimizin İtalya'da best-seller olmasıyla ilgili iki farklı yıldan iki haber verelim: “Geçen yılın en çok satan şiir kitaplarını açıklayan İtalya Yayınevleri Birliği, Nazım Hikmet'in '**Aşk Şiirleri**'nin 33 bin 920 adet şiir kitabı satışıyla bir numara olduğunu duyurdu. Nazım Hikmet tüm dalları kapsayan araştırmada ise kitapları en çok satan 5. Yazar oldu... Bukowski'nin 23 şiir kitabını gölgede bırakan Nazım Hikmet, Saint Exupery'nin 'Küçük Prensi', Herman Hesse'nin 'Siddartha'sı, G.G.Marquez'in 'Yüzyıllık Yalnızlık' ve George Orwell'in 'Hayvan Çiftliği'nden sonra en çok satan 5. eser olarak listeye girdi.” (Hürriyet, 29.4.1997)

“Türk yönetmen Ferzan Özpetek'in “Cahil Periler” adlı filminden **Nazım Hikmet'in Poesie d'Amore (Aşk Şiirleri)** kitabını pek çok İtalyan tanıdı. Roma'daki Feltrinelli Kitabevi de Nazım'ın kitabını okuyuculara Sevgililer Gününde verilecek en iyi hediye olarak sundu. Yine Roma'da ünlü Aşk Çeşmesinin arkasında açılan ve Başbakan Berlusconi'nin sahip olduğu Mondadori Kitabevinin üç katlı binasında aşk şiirlerini içeren kitaplara ayrılan rafta, Nazım'ın kitabı baş köşede tutuluyor. Kitapta şairin 150'ye yakın aşk şiiri yer alıyor.” (Yasemin Taşkın, Sabah, 12.2.2004).

Şiir başka dile çevrilemeyen şeydir denir. Aslının tadını, ruhunu aktarabilen çeviriler çok azdır. Şiir çevirilerinin çok büyük kısmı anlam çevirisi olmaktan öteye geçmez. Nazım Hikmet'in en iyi çevirilerinin İtalyanca, Rusça ve Farsçaya yapılanlar olduğu söylenmiştir. İtalyanca çevirinin arka planında, hiç Türkçe bilmeyen çevirmen Joyce Lussu ile Nazım Hikmet'in yaşadığı aşkın olması gibi, şaşırtıcı, ilginç bir öykü de var. O çeviri uğraşında Nazım'ın kendisini de görürüz.

Eleştirmen **Memet Fuat** (1926-2022), yukarıda alıntılanan sözlerini **“Çağdaş Türk Şiiri Antolojisi”** (1. Basım, Adam Yayınları, Nisan 1985, 16. Basım Eylül 200) adlı değerli çalışmasının ilk baskısının ardından kendisiyle yapılan söyleşide söylemişti.

Memet Fuat söyleşide, **“iyi insan yetiştirmenin en kestirme yolu şiirden geçer”** diyor. Ama bizim lise edebiyat ders kitapları şiirden soğutan, uzaklaştıran, bezdiren kitaplardır. Öğrenciler edebiyat fakültesindeymiş gibi, dersler bir “şiir tarihi ve tahlili ezberletmesi” olarak okutulur. İyi şiirlerden

örnekler çok az verilir. Yalnız şiirden mi soğutulurlar? Tüm edebiyattan, tarihten, fen bilimlerinden, felsefeden de! Sanki ileride o alanların hepsinde birden uzman olacaklarmış gibi, bütün dersler, bir “ön uzmanlık dersi” olarak okutulur.

CUMHURİYET DÖNEMİ ŞİİRİMİZDE İKİ ANA DOĞRULTU

İyi şiirin değerini müzik de bilir. **Birçok şairimizin şiirleri şarkı sözü olarak değerlendirilmiş**, belleğimizde, gönlümüzde yer etmiş, kulaklarımızda çınlamıştır. Çokça örnek var ama dört tanesini buraya alalım: “Güzel Günler Göreceğiz Çocuklar” (Nazım Hikmet-Edip Akbayram), “İspanyol Meyhanesi” (Ümit Yaşar Oğuzcan-Timur Selçuk), “Sultan-ı Yegah” (Nur Yoldaş-Atilla İlhan), “Gün Biter Gülüşün Kalır Bende” (Ahmet Telli-Deniz Toprak ve Selda Bağcan, birlikte söyleyiş). **Yaşamları sinemamıza yansıyan şairler** ise Türk ve dünya

sinemasında çok olmadı. Bildiğim üç yerli film var: Mavi Gözlü Dev (Nazım Hikmet- Yönetmen: Bilet İlhan, 2007), Kelebeğin Rüyası (Rüştü Onur, Muzaffer Tayyip Uslu, Behçet Necatigil- Yönetmen Yılmaz Erdoğan, 2013), Sabah Yıldızı (Sabahattin Ali- Yönetmen: Metin Avdaç, 2012)

Roman ve öykü, şiir gibi Geç Osmanlı döneminden aldığı ivmeyle Cumhuriyet döneminde önemli gelişme gösterse de, **Türk yazınının (edebiyatının) yıldızı, en gelişmiş türü şiirdir.** Şiir yazınsal sanatların doruğudur. Orhan Veli'nin deyişiyle, **“kolay okunan bir mısranın kolay yazılan bir şey olmadığı”** ortadadır. Pek çok romancının çok fazla romanı vardır. Şiir yazmak ise düz yazıya göre daha güçtür. Çok iyi bir şiir, çok iyi romanlara haksızlık etmeden, denebilir ki bir romandan alınan estetik tattan daha fazlasını verir. Dilden düşmez, ezberden okunur. Az sayıda şair dışında (Nazım Hikmet, Yahya Kemal, Ümit Yaşar Oğuzcan, Atilla İlhan, Fazıl Hüsnü Dağlarca, Arif Nihat Asya gibi), şairlerin büyük çoğunluğunun şiir kitapları ölümünden sonra “Bütün Şiirleri” ya da “Toplu Şiirleri” adıyla tek kitapta toplanabilecek denli az sayıdadır. Büyük bir şair olduğu kuşkusuz olan ve Nazım Hikmet'e de ilk gençlik çağında şiir dersleri veren Yahya Kemal'in yaşarken yayınlanmış şiir kitabı bile yoktu. Şiirleri dergilerde yayınlanmıştı. Ölümünden sonra dört kitapta toplandı. Tek kitap da olabilirdi. Atilla İlhan'ın 12 şiir kitabı ölümünden sonra da ayrı basılmaktadır. Bu büyük şairimizin o 12 kitabı bile tek kitapta toplanabilecek oylumdadır.

Türkiye'de yazın alanına deneme, eleştiri, dergi ve kitap yayıncısı olarak katkılarıyla çok seçkin bir yeri olan Memet Fuat, yukarda belirtilen Antolojisinin Önsözünde **Türkiye'de çağdaş şiirin iki ana çizgisini** 18. Yüzyıl divan şairleri Nedim ve Şeyh Galip'ten başlatarak şöyle özetler: “Seçilen şiirleri baştan sona doğru, yazılış ya da yayın tarihlerine dikkat ederek okuyanlar, çağdaş şiirimizin Nazım Hikmet'in 1929'da *835 Satır* adlı kitabıyla başlayışını, 1941'de *Garip*'le yenilenip büyük bir yaygınlık kazanışını, bu akıma katılmayan toplumsal şairlerin Serbest nazmı çeşitli yönleriyle sürdürüşlerini, **Nedim-Yahya Kemal-Nazım Hikmet** çizgisinin karşıtı olan **Şeyh Galip-Ahmet Haşim-Necip Fazıl** çizgisinin uzantısı sayılabilecek **Fazıl Hüsnü Dağlarca** şiirinin her şeyi içererek yücelişini, 1950'lerin sonlarına doğru **İkinci Yeni** akımının parlamışını, bu akım içinde şiire başlayan gençlerin 1970'lerde yeniden toplum sorunlarına yönelen bir şiiri öne çıkarışlarını izleyeceklerdir”.

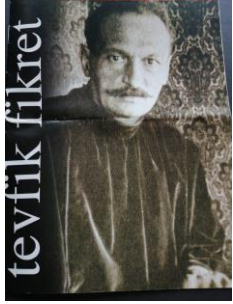
Memet Fuat, Antolojisinin çağdaş şiirimizi genişçe değerlendirdiği Giriş bölümünde ise, değişik dünya görüşlerine bağlı eleştirmenlerin siyasal ya da bireysel kaygılarla, çağdaş Türk şiirini başlatan şair olarak Ahmet Haşim'i, Yahya Kemal'i, Nazım Hikmet'i ya da Orhan Veli'yi andığını, daha gerilere Nedim'e, Şeyh Galip'e kadar gidenlerin de çıktığını yazar. Yorumunu şöyle sürdürür: “Üstelik bütün bu görüşlere akla yakın gerekçeler bulunabilir. Çünkü sanatların gelişiminde yer alan en keskin dönemeçler bile tam bir kopukluğu getirmez. **Nedim-Yahya Kemal-Nazım Hikmet-Orhan Veli**, hiç benzemeyen yanlarına karşın, şiirlerinin bazı belirleyici özellikleriyle, birbirlerine yol açmış şairlerdir. Çağdaş Türk şiirini hem getiren, hem de içinde süren çizgilerden biridir bu. İkinci bir çizgi de şöyle çizilebilir: **Şeyh Galip-Ahmet Haşim-Necip Fazıl- Fazıl Hüsnü Dağlarca**”.

ŞİİR BİRİKİMİMİZİ YANSITAN ANTOLOJİLER

Türkiye'de “serbest ölçü” (ya da “özgür koşuk”) ile şiir yazımının öncüsü, başlatıcısı **Nazım Hikmet** oldu. Divan şiirinin “aruz ölçüsü”nden ve halk şiirinin “hece ölçüsü”nden sonra bu, şiirde bir devrimdi. Nazım Hikmet yalnız ölçü ve dize düzeni bakımından değil, içerik olarak da yenilikler getirmişti. Serbest ölçü şiir yazımına geniş bir alan açıyordu. Şiirimizde, **Orhan Veli-Melih Cevdet-Oktay Rifat** üçlüsünün birlikte yayınladıkları **“Garip”** başlıklı şiir kitabından adını alan akımı **“Birinci Yeni”** olarak görüp, ona tepki olarak 1950'de ortaya çıkan akıma ise **“İkinci Yeni”** denmişti. Aslında bu adlandırma, Muzaffer İlhan Erdost'un o akımı savunan 1950'lerdeki bir yazısında “İkinci Yeni” olarak söz etmesiyle rastlantısal olarak benimsenmiş ve yerleşmişti. “Yeni” tanımlamasını kullanacak olsak, yenileri adlandırmayı, şiir tarihimizi doğru bilmek bakımından baştan ele almak gerekir. Kabul edilmiştir, çağdaş şiirimizin ilk yenilikçi öncüsü şiirimize içerik ve biçim olarak getirdikleriyle Cumhuriyet dönemi şairlerinin önünü açan ve hepsini etkileyen, 20.yüzyıl başında yaşamış şairimiz **Tevfik Fikret**'tir. Hatta şiirimiz, yenileşmenin ilk ışıklarını **“Yeni Osmanlılar”**la vermişti. 19. Yüzyılın ikinci yarısında **Namık Kemal**'in önderliğindeki Yeni Osmanlılar (Ziya Paşa, Şinasi ve diğerleri) olarak bildiğimiz aydınlar, “...şiire özgürlük ve zorbalığa karşı oluş temaları getirmeleri, ... halk dili ve halk şiirine ilgileri, toplum için sanat savını ileri sürüşleriyle” (Ataol Behramoğlu, **Büyük Türk Şiiri Antolojisi**, Giriş bölümü, Sosyal Yayınlar, 6. Basım, Kasım 2001, sf. 5-6) şiirde yenileşmenin ilk belirtilerini göstermişlerdi. Yeni Osmanlılar ve Tevfik Fikret'ten sonra şiirde ikinci devrimi serbest ölçüyü getiren **Nazım Hikmet** yaptı. Şiirde üçüncü yeniliği ise, başlıca konu olarak günlük yaşantıyı ve konuşma dilini alıp, şiiri kalıplardan, ölçüden, uyaktan, şairanelik ve sanatlı söyleyişten arınmış yalın bir anlatımı yeğleyen **Garipçiler** yaptı. Soyut, kapalı,

anlamı dışlayan bir şiir anlayışı olan **İkinci Yeni** akımına ise, doğru bir tanımlama istiyorsak, “Dördüncü Yeni” demeliyiz. Şiirimiz bu iki akım arasındaki tartışmaya sığdırılarak dönemleştirilemez.

Dönemleştirmeye ilgili notu düştükten sonra şunu belirtmeliyiz: Türkiye’de geniş okur kitlesinin sevdiği, okunan ve kitapları sürekli basılıp satan şairler ilk çizgidekilerdir. Yahya Kemal-Nazım Hikmet-Orhan Veli çizgisi ve bu çizgideki öteki şairlerdir. Bu çizgi **yaşama, insana ve topluma dönük şiirler** yazarken, ikinci çizgi **soyut, kapalı, bireyci ve mistik şiir** anlayışını temsil eder, genel olarak “**sanat toplum için değil, sanat sanat içindir**” anlayışı içindedir. İkinci çizgiyi en özlü biçimde Ahmet Haşim dile getirir: “Ahmet Haşim...1921’de yayınlanan Piyale’nin önsözünde, ‘**şiir belirsiz ne kadar yaklaşırsa o kadar şiir olur**’, sözleriyle günümüz Türk şiirinde de etkinliği olan bir anlayışı özetlemiştir” (Ataol Behramoğlu, sf. 6).

Şiir okuru, kendine göre seveceği şiir anlayışını ve şairlerini seçebilir. Kendi payıma en sevdiğim şairler, yazının başında adlarını saydığım 20 civarındaki şairdir. Başka pek çok şairin de kimi şiirlerini ekleyebilirim. Belirtmek gerekir ki, geniş okur kitlesinin benimsediği ve kitapları basılan şairler de ağırlıklı bunlardır.

Herkesin kendine göre böyle bir şiir seçkisi vardır. Şiir beğenisi öznedir, kişiye özeldir.

Yayınlanmış bütün seçkiler (antolojiler) bile, hazırlayıcıları ne denli nesnel davranmaya çalışsalar da, şair ve şiir seçiminde öznelğin kaçınılmaz sınırları içinde olduklarını önsözlerinde yazarlar. Yazmasalar bile öyledir. Örneğin kendisi de aşağıda adı verilen bir şiir antolojisi hazırlamış olan **Metin Celal**, sanırım son önemli şiir seçkisi kitabı olan **Orhan Kahyaoğlu**’nun “Modern Türkçe Şiir Antolojisi”ni (Ayrıntı Yayınları, 2015) överken şu gerçeği dürüstçe belirtmekten geri kalmıyor : “Her antoloji, aslında hazırlayıcısının bakış açısından yazılmış bir şiir tarihidir. O anlamda da Türkiye’de eksikliğini hissettiğimiz Türk şiiri ile ilgili tarih ve eleştiri çalışmaları boşluğunu doldurur... Orhan Kahyaoğlu’nun, bazı şairlere hatta şiir anlayışlarına neden yer vermediği ise izaha muhtaç. Bu tür eleştirilerin, tartışmaların sadece ‘Modern Türkçe Şiir Antolojisi’ için değil, her antoloji için geçerli olduğunu tekrar belirtmeliyim” (Cumhuriyet Kitap eki, Ekim 2015, sayı:1339). O kadar ki kimi ünlü şairler bile bir antolojide yer alırken başka birine alınmaz. Yine belirtmek gerekir ki, şiir seçkileri, şairlerin gelişim çizgilerini, şiir anlayışlarındaki değişim dönemlerinin örneklerini içermek durumunda olması ve her şairden çok fazla şiiri kapsayamaması nedenleriyle, şairlerin ünlenmiş, çok sevilen şiirlerinin tamamını kapsamaz. Bundan ötürü, okur kaçınılmaz olarak sevdiği şairin kitaplarına yönelir.

Cumhuriyet dönemi şiirimiz Memet Fuat’ın belirttiği iki ana doğrultuda özetlenebilse de, bu çizgiler içinde şair öbeleşmeleri, şiir akımları (Beş Hececiler, Yedi Meşaleciler, Toplumcular, Garipçiler, İkinci Yeniciler, İslamcılar vd) içinde değerlendirilen şairler görülür. Bu akımlarla bağlantılı olan-olmayan yönleri-dönemleri ve kendi özgünlükleri içindeki şairler (Attila İlhan, Özdemir Asaf gibi) bu kısa yazıda tek tek ele alınmamıştır. Okur bu konuda, ilk baskıları 1985 ve 1987’de yapılan, bir boşluğu doldurdıkları için beğenilen ve sonraki yıllarda da genişletilmiş olarak çokça basılan, **Memet Fuat** (200 yılına dek 16 kez) ve **Ataol Behramoğlu**’nun (2001 yılına dek 6 kez) antolojilerinin giriş bölümlerine, şair ve akımları yetkinlikle inceledikleri sayfalara bakabilirler. İçinde 138 şairden seçmeler bulunan, **Metin Celal’in** “Cumhuriyet Dönemi Çağdaş Türk Şiiri Antolojisi” de (Papirüs Yayınları, 1. Basım, Şubat 1998), değerlendirmeli bir giriş bölümü içermektedir. A. Behramoğlu’nun çalışması, 1850-2023 arası çağdaşlaşma döneminin, Cumhuriyet öncesi Tanzimat, Servet-İ Fünun, Fecr-i Ati ve Milli Edebiyat akımlarının şairlerini de kapsamaktadır. İki ciltlik kitapta, genç şairleri de içine alarak 2000 yılına dek yazan 267 şair yer almıştır. A.Behramoğlu, 2001 yılındaki 6. b. Basımın önsözünde, “yaşamakta olduğumuz 21. yüzyıl şiirinin süreçleri ise, olası yeni basımlarda yer almayacak... bundan sonraki olası basımlar değişmeksizin kalacak” diyor. Memet Fuat’ın Antolojisi tek ciltlik ilk baskıda 90, iki ciltlik 16. Baskıda 100 şairi kapsamıştır. Çağdaş şiirimiz dışında 800 yılı kapsayan Halk Şiiri, Divan Şiiri antolojileri de bulunmaktadır. Yazınımızın üretken büyük eleştirmeni, nesnel eleştirmenin Türkiye’de öncüsü **Asım Bezirci**’nin (1927-1993, Sivas’ta yakılan aydınlarımızdan) , 1968’de ilk basımı yapılan ve Halk, Divan, Tanzimat, Geç Osmanlı ve Cumhuriyet şiirinin tümünü içeren bir antolojisi vardır. Değerlendirme ve yorumlama içeren genel seçkiler arasında, önceleri yapılmış olan **Kenan Akyüz, Mehmet Kaplan, Mehmet H. Doğan, ve Mehmet Çetin**’inkileri de saymazsak eksiklik olur. Gazeteci **İlhami Soysal**’ın şairler için kısa

açıklamalar içeren ve 88 şairi kapsayan “20. Yüzyıl Türk Şiiri Antolojisi” (Bilgi Yayınevi, 1. Baskı 1973, 19. Baskı 2019) ile yine kısa açıklamalarla **Seyit Kemal Karaalioglu**’nun 210 şairlik “Çağdaş Türk Şiir Antolojisi”ni de (İnkilap Yayınları, 1993) belirtmiş olalım. 100 şairlik seçkiler de görülür. **Türk Dil Kurumunun** 75. Yılı dolayısıyla 2007’de “Güzel Yazılar, Şiirler” başlığıyla ve Mehmet Akif ile başlayıp içinde Tevfik Fikret ve Nazım Hikmet’in olmadığı (!) yayını ve **Kültür Bakanlığının** 2006 tarihli, daha iyi bir seçki olan “20. Yüzyıl Türk Şiiri-100 Şair 100 Şiir” adlı yayını örnektir. Ticari kaygılarla basılmış ve yetersiz çok sayıda seçkilerden söz etmeye gerek yok. **Asım Bezirci**’nin birçok şair için yaptığı gibi, tek tek şairleri şiirlerinden seçilmiş örneklerle inceleyen çok sayıda monografiler ve **Arife Kalender** örneğinde görülebileceği gibi kendi seçimine göre belirlediği az sayıda şairi tek kitapta örnek şiirlerle ayrıntılı inceleyen çalışmalar da görülür (“Şiir Adaları-Çağdaş Şairlerimiz”, Kaynak Yayınları, 1. Basım, Mart 2015, 26 şair incelenmiştir).

Çiğdemim Kütüphanesi’nin iki bölümünde (Şiir ile Sanat-Edebiyat-Mimarlık) aranan birçok kitap bulunabilmektedir. Yine konusal şiir

seçkileri de Kütüphanemizden alınabilir: Çocuk, öğretmen, aşk, yergi, Atatürk vb.

TÜRK ŞİİRİ VE ROMANI NEDEN TIKANDI?

Bu iki şiir doğrultusunun ünlenmiş şairleri, Türk şiirinin büyükleridir. Şiir seçkilerinde hepsi yer alırlar. Bazı şiir seçkileri, 1970-80-90’lar “genç şairleri”ne de yer vermekle birlikte, bu kuşak içinden geniş kitlelere ulaşan şairler çıkmadı. Neden Cumhuriyetin ilk yarısında, biraz daha esneterek ilk 60 yılında (1923-1973) büyük şairler çıktı da, sonrası 40-50 yılında şiir yazan çok fazla olmasına karşın öncekiler çapında büyük şairler çıkmadı? Aslında dünya şiiri de 1945 sonrası bir tıkanma içinde içinde. İkinci Dünya Savaşı sonrasında, Batı ve Doğu dünyasında, 19. yüzyıl ve 20. yüzyılın ilk yarısındaki gibi büyük şairler çok az.

Çiğdemim’in sanal dergisinin Şubat 2021 sayısında çıkan, “**Bu Yazarlar ve Romanları Neden Çok Okunuyor?**” başlıklı yazımda, İkinci Yeni şiir akımının ortaya çıkışında çok etkin olan siyasal ortama değinip şunları yazmıştım:

“1950’lerde DP/ Demokrat Partinin özgürlükleri kısıtlayıcı, baskıcı uygulamaları şiirde, “**İkinci Yeni**” denen bir akımın oluşumuna yol açmıştı. **Bu şiirde toplum, gerçek, erdem gibi konulardan uzak durulmuş, şiirde anlam küçümsemiş, imgesel söylem ve biçim, soyut ve bireysel dünyaya yönelim ortaya çıkmıştı. Bunalmış bireyi, onun yenilgisini anlatan hatta bütünüyle anlamsızlığa yönelen, yer yer bilerek bozuk cümlelerle yazılan bu şiir akımının temsilcileri arasında İlhan Berk, Turgut Uyar, Edip Cansever, Ece Ayhan, Cemal Süreya, Sezai Karakoç’u sayabiliriz. İkinci Yeni, kendi öncesinde, Nazım Hikmet, Orhan Veli, Ahmet Kutsi Tecer gibi şairlerin temsil ettiği Toplumcu, Garipçi ve “Memleketçi şiir” akımlarına bir tepkiydi.**

“İkinci Yeni şiiri, tıpkı 1980 sonrası romanımızda rastladığımız **post modern roman** akımı gibi, siyasal-toplumsal baskı karşısında ‘**gerçeklikten kaçış**’tı. 12 Eylül 1980 rejimi toplumu yıldırarak, solu bütünüyle çökertip, topluma **Türk-İslam Sentezi** denen ideolojiyi benimsetmek istedi. Toplumlar durağan değil, önceki birikimlerinden güç alarak, karşı çıkışı da kendi içinde üretse de, 12 Eylülcülerin niyetinin şimdiye dek başarısız olduğu söylenemez. Her şeyi yeniden biçimlendiren baskıcılığı etkisini roman alanında da gösterdi. 1960’larda Batıda ortaya çıkan postmodernizmin 1980 öncesinde öncüsü sayılabilecek yazarımız, **Tutunamayanlar** adlı romanıyla **Oğuz Atay**’dı. 1980 sonrasında, içerikten, toplumsal sorunlardan çok biçime yöneliş, bireyin yalnızlığı, tutunamayışı, içe dönüklüğü bu akımın belirgin özelliğiydi. Artık içerikten çok, İkinci Yeni şiiri gibi dille, sözcüklerle oynamak, soyutluğa sığınmak, kurmacaya (fantastiğe) yönelmek belirleyici öğelerdi.”

Yazın eleştirmenleri Prof. Berna Moran ve Fethi Naci’den de postmodern romanı eleştiren alıntılar yapmıştım. 1980 sonrası şiirimizi de kapsayan içeriğiyle Fethi Naci’nin görüşünü burada yinelemek iyi olacak:

“**Fethi Naci** (1927-2008), ‘Roman ve Yaşam-Eleştiri Günlüğü 3, 1991-92’ (1992, Can Yayınları) adlı kitabında, dönemi ve sözünü ettiğimiz akımı şöyle değerlendiriyor: “Yıllar önce Sartre’ın, Camus’nun etkisiyle ortaya çıkan bunalım edebiyatı, nasıl bir ithal ikamesi idiyse, bugün de ‘anlamsız şiir’; romanın cinsel sorunları irdeleme bahanesiyle uçkur havasına doğru kayması; devrimcilerin yanlıgılarını gözler önüne serip özel girişimcileri övmek; ‘yazınsal dil’ diye toplumsal gerçekçilikten kopuş; durmadan tekrarlanan yalnızlık, iletişimsizlik temaları (şaşılacak şey halkla en yakın ilişki içinde olan sinemamızda bile ‘iletişimsizlik sorunu’!).”

Geleceğe umutla bakmak, yerini gelecek korkusuna, giderek yaşama korkusuna bırakıyor. ‘Şimdiki zaman’ yaşanmıyor sanki: **Edebiyatın protesto gücü neredeyse unutulmuş**” (sayfa 6).

1961 Anayasasının getirdiği özgürlük ortamının etkisiyle 1960-70’lerde İkinci Yenicilerin etkisi kırılrsa da, 1971 ara dönemi baskısı, sonra 1980 darbesi ve 1982 Anayasası ile yeniden korku iklimi ülkeyi sardı, şiir ve roman bir kez daha içine kapandı. Burada o dönemi yaşayan şairlerin görüşlerine başvurmak iyi olacak. Şiirlerini 1984’ten başlayarak kitaplaştıran, dönemin genç şairlerinden **Şükrü Erbaş**’ın 1985’teki ikinci kitabının (Aykırı Yaşamak, Ümit Yayıncılık, 4. Baskı 1997) arka kapağına aldığı şiir her şeyi anlatıyor:

“Uzun uzun susuyoruz sözün kıyılarında / Hangi kapıyı aralacak bir uzaklık esiyor / Hiçbir düşünceyi sonuna dek götüremiyoruz / -Böyle belirlenmiş sınırlar içinde / Bir iç denetimle, bir dış denetimle / Konuşmak da eski tadını yitirdi- / Düşler kuruyoruz yeniden gelecek üzerine / Kaldırıp kirpiklerimizi ayak uçlarımızdan / Dağlara bakıyoruz, ufuklara, bulutlara / -Ah o insan yüreğinin değişmeyen tutkusu-“

Şükrü Erbaş’ın yazılarını topladığı (Gülün Sesi Gül Kokar, Ümit Yayıncılık, Ocak 1998) kitabında ise şöyle diyor: “Bunca çok şiir yazılmasına karşın görülen nitelik düşüklüğünün nedenlerinden birisi, yaşanan özel koşulların, sanat yapının içeriğine, yaslandığı düşünce yapısına ilişkin suskunluğu, sınırlamayı zorunlu kılması”dır (sf. 53).

Bir başka şair **Hüseyin Atabaş**’ın değerlendirmesi ise şöyle: “1980 sonrasında şairlerimiz savruklaştı, dolayısıyla şiirimiz de o savrukluğa vadesine yuvarlandı... Yeni atılımlar, kabuk değiştirmeler, sarsıntılar olmadı son yılların şiirinde” (Dilin Gizil Gücü-Şiir Sanatına Giriş, Elvan Yayınları, Mart 2009, sf. 86-87) .

Yazın alanında kitapları bulunan **Adnan Acar**’ın değerlendirmesini de aktaralım: “...**Bugün yalnız bizim yazınımız değil Batı yazını da ciddi bir çıkmazın içindedir.** Ne önemli bir yenilik ve akım oluşabilmekte ne de büyük şair yetişmektedir.” (Dil ve Şiir, Doruk Yayınları, 2015, sf. 132).

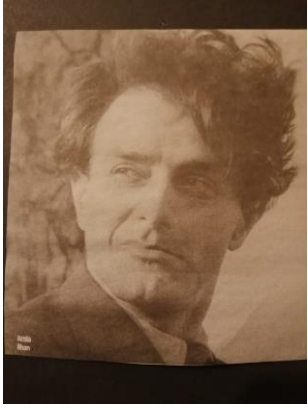
Yukarda Cumhuriyet Kitaptaki yazısından alıntı yaptığımız **Şahin Tüfekçi**, “İkinci Yeni akımının günümüz şiirinin zeminini oluşturduğunu” belirtiyor. Şiirimizde İkinci Yeni çizgisi tahtında oturmaya devam ediyor. Memet Fuat, Antolojisine neden 1980 sonrası genç şair kuşağını almadı acaba? Yine, neden Atıl Behramoğlu da, Antolojisini 1980 sonrasına açıp, 2000 sonrasına kapattı?

Şiirimizde gerileme yok diye düşünenler yine de varsa, bir şiir doruğunu, **Attila İlhan**’ı (1925-2005) dinleyelim öyleyse. : “Türk şiirinin akıbeti umurunuzda mı? Yok yani, çoğumuz umursamıyor da, onun için sordum: Oysa bir zamanlar Nazım Hikmet, Necip Fazıl, Ahmet Muhip ve Fazıl Hüsnü gibi dorukların yücelerinde esen Türk şiiri, basbayağı can çekişiyor.” A. İlhan, aynı sayfada “dilce kelimelerle oynayarak suni bir şiir yapılmasının” yanlışlığını anlattıktan sonra, İkinci Yeni şiirini ele alıyor: “Ne tesadüftür, 50’li yıllarda ‘İkinci Yeni’ yanlışına düşmüş olanlardan **Memet Fuat**, şu günlerde -benimle- aynı tespiti yapmış, diyor ki: ‘...şiirin öbür edebiyat türlerine açılışını engellemek, kendi soyut alanına, sözcüklere, iç biçim oyunlarına dönmesini sağlamak için verilen savaşım, tam bir kabuğuna çekilme, bir küçülmeye sonlandı... Yoğunlaşma, içte dışta biçim oyunlarını çoğaltma sağladıysa da, yasakların neden olduğu yaşamdan kopuş, içerikte büyük bir boşluğa, duyguda düşüncede şiiri sezme yeteneğinin bütünüyle yok olmasına yol açtı. Bakıyorsunuz güzel bir şiir, birçok bakımlardan bayağı yetkin, ama kimseyi etkilemiyor...” (Hangi Edebiyat, İş Bankası Yayınları, Ekim 2002, sf. 363-364. -A. İlhan’ın alıntılıdığı Memet Fuat’ın yazısı, Adam Sanat Dergisinin şubat 1991 sayısından. Kendi yazısının tarihi 12 şubat 1991-)

Şimdi soralım. 70 kitabı olan **Fazıl Hüsnü Dağlarca**’nın (1914-2008) kitapları neden basılamıyor, neden okunmuyor? **Nazım Hikmet, Attila İlhan, Orhan Veli** neden sürekli basılıp okunuyor? **Ahmet Arif** (1927-1991) 1968’de basılan “Hasretinden Prangalar Eskittim” adlı, imgelemi yoğun, yüreğe işleyen incecik tek şiir kitabıyla onlarca yıl fırtınalar estirdi. Türkiye’de en çok satan şiir kitapları arasına girdi. Nedeni gözaltında yaşadıklarını anlatan politik şiir olmasında değil, şiirinin estetiğinde. Yoksa 1970’lerde ne çok slogancı şiir yazıldı. Unutuldu gitti onlar. Ancak söylediklerimiz ve alıntılıklarımızdan , İkinci Yeni şairlerinin hiç iyi şiir yazmadığı gibi bir sonuç çıkmamalıdır. Kendi payıma Cemal Süreya’nın bazı şiirlerini çok sevdiğimi söylemeliyim. Ayırıksılar kuralı bozamaz. Bu, 1980 sonrası genç şairlerinin çoğu için de geçerli. Şairler yetenekliydi ama içtimleri onları dışa değil, kendi içlerine çekmişti. Orada şiirsel boğuntu vardı.

Attila İlhan’ın, okunması yazın ve şiir yazılarını topladığı “Hangi Edebiyat” adlı kitabında yer alan, 2.11.1995 tarihli bir yazısından, dönemin genç şairlerinden **Erdal Alovera**’nın, “çağdaş dünya, şairi yalnız bıraktı” sözü

üzerine yazdığı ve 1980 sonrası şiiri sorguladığı bir iki alıntı daha yapalım: “Yalnız Erdal Alovera mı? 80’li yılların şairleri Türk halkının şairleri yalnız bıraktığına inanıyorlar; hesaba katmadıkları, görmezden geldikleri; halkın şairlerini değil, ‘onları’ yalnız bıraktığı; yoksa pek çok şairimiz, bazıları hayatta da olmadıkları halde, kitaplarının yeni basımlarıyla, okurla ilişkilerini hem sürdürüyor hem pekiştiriyorlar... Halkın şiiri ve şairi ‘yalnız bıraktığı’, bu şairlerin teselli olarak geliştirdikleri bir ‘yanılsama’; doğrudur, halk işi söz cambazlığına dökmüş şairleri yalnız bıraktı; bıraktı ya, acaba şiiri çıplak ve budala bir biçimciliğe dökerek, önce bu şairler kendi kendilerini halktan soyutlayıp yalnız bırakmadı mı?” (sf. 415)

Attila İlhan’dan, şiirimizin gücünün nereden geldiğini özlüce anlattığı şu tümcelere de göz atalım: “...Türk şiir geleneği, somut Türkçenin somutluğu üzerine kurulmuştur. Oysa epeycedir Türk şairlerinin önemlice bir kısmı, alafrangalık olsun diye, soyut bir şiir geliştiriyorlar. Halk buna alışmamış, alışacağı da yok. Hele bu soyut şiir, anlam ve çağrışım yükü sifıra yakın uydurma kelimelerle yazıldı mı, okurun takılabilecek hiçbir kancası olmuyor. Soğumanın sebebi bu. Millet sanki kendi şiirini okumuyor, kefare şairlerinden pek de tadına varamadığı çevirileri okuyor” (sf. 336, “O Keyfi Unuttuk” başlıklı yazının tarihi 23.5.1982)

Yine 2.11.1995 tarihli yazısında, 1980 sonrası şiirini de adlandırıyor, A. İlhan: “(Onlara neden) ... **Üçüncü Yeni** adını taktığımızı, herhalde daha iyi anlayacaklardır: Dikta dönemlerinde, ara rejimlerde, toplumcu gerçekçi şiir ve şairler sanat dışı baskılarla sindirildiğinden; ortalıkta, ‘süs bitkisi’ karakterinde, anlamsız -ya da anlamı ‘rastlantısal’- şairler ve şiirler türer: **İnönü diktası Birinci Yeni’yi (Garip); Menderes diktası (soğuk savaş) İkinci Yeni’yi; son olarak da 12 Eylül ve Özal diktası, Üçüncü Yeni’yi çıkarmıştır**” (sf. 416, siyah, vurgulu yazılanlar yazarın kendisindedir-CT).

Aradan 27 yıl geçti. Farklı düşünmemize yol açacak bir gelişme var mı? ?

ATTILA İLHAN VE ORHAN VELİ

Bu yazı tek tek büyük şairler üzerine bir yazı olmasa da, Attila İlhan, Garip şairlerinden de keskin eleştiri oklarını esirgemediği için, bu tartışmaya bir köşesinden kısaca girmek gerekiyor. Attila İlhan’ın burada ve kitabının başka sayfalarında Garipçiler ve Tefik Fikret üzerine görüşlerine katılmak güç. ‘Birinci Yeni’de, Garip’te açıkça yanılıyor, sanat ve siyasette yer yer görülen o uç değerlendirmelerinden birini yaparak onlara haksızlık ediyor. 16 yaşında lisedeyken mektuplaştığı kız arkadaşına gönderdiği Nazım Hikmet şiirinin ele geçmesi üzerine tutuklanması, iki ay hapis yatması, okuldan atılması, kurtarılması için avukatlarının onun akıl hastanesinde üç hafta gözlem altına alma yolunu bulmasının haklı öfkesiyle İnönü dönemine kızgındır. O dönemde sol görüşlü sanatçı, siyasetçi ve bilginler az çekmediler. A. İlhan okuluna ancak üç yıl sonra Danıştay kararıyla dönebilmişti. Orhan Veli (1914-1950), 36 gibi çok erken bir yaşta talihsiz biçimde öldükten sonra tek kitapta toplanan şiirleriyle, Attila İlhan gibi her zaman çok okundu ve sevildi. Türkiye’de bu ilgiyi kaç şair elde edebildi? Garip şiiri topluma, insana yönelik, içerik olarak ilerici bir şiirdi. Biçim olarak da yenilikçi ve yaratıcıydı, şiirimize değerli bir katkıydı. Şairleri ise tartışmasız ilerici, toplumcu insanlardı. A.İlhan onları devlete kapılanmış sanatçılar olarak küçük görürken de haksızdı. Garipçiler ve daha birçok değerli sanatçı, yazar, çevirmen, Hasan Ali Yücel Eğitim Bakanlığında alındıktan ve yerine, CHP’nin Anadolucular denen sağ kanadından, faşizan eğilimli Reşat Şemsettin Sırer Bakanlığa geldikten sonra bu Bakanlıktan atıldılar, sonraları az sıkıntı çekmediler.

Öte yandan Nazım Hikmet de, Orhan Veli’nin şiirinden övgüyle söz etmiştir. **Nazım Hikmet**, 1955’te Budapeşte Radyosunun Türkçe Yayınlar Servisinde, “Türk Edebiyatı Konuşmaları” adında 18 bölümlük konuşmalar yapmıştı. Çoğu çağdaş Türk şiirini konu edinen bu konuşmalarından ilki ve sonraki birkaçında Orhan Veli’yi övmüş ve şiirlerini okumuştur (YouTube’da kendi sesinden dinlenebilir). Şöyle diyor ilk konuşmasında: “**Bir defa tabii Orhan Veli var. Öyle sanıyorum ki Orhan Veli bizim en güzel şairlerimizden biri. Çok genç öldü, yazık oldu. Ama ölümsüz... Ve Türk dilini bu kadar güzel konuşan şairlerimiz gayet az**”. (Nazım Hikmet, Konuşmalar, Adam Yayınları, Nisan 1992, sf. 51). 1950 yılında Nazım Hikmet cezaevinde, serbest bırakılması için açlık grevi yaparken, dışarıda aynı istekle Garip üçlüsü (Orhan Veli, Melih Cevdet, Oktay Rifat), Nazım Hikmet için korkusuzca açlık grevindeydiler.

Kaldı ki, **A. İlhan’ın şiiri, toplumcu gerçekçiliğe aykırı bulunabilecek arabesk öğeler içerir, ama bundan ötürü onu eleştirmeye gerek yok. Onun şiirinin özgün, tat veren yanlarından biridir bu. Onu bu nedenle ‘bireyci, tutarsız şair’ diye niteleyemeyiz.** Asım Bezirci 1950’lerde Attila İlhan’ı bir kitabı dolayısıyla

değerlendirirken onu, ülküsü sanatına yansımayan, bir şair olarak nitelemiş, sonra görüşünün yanlış olduğunu söyleyerek ilk görüşünü düzeltmişti. Bezirci'yi yanıltan, A. İlhan şairinin bu yönü olmuştu. Bu konuda güzel bir yazıdan alıntı yapalım şimdi: "Attila İlhan, *Sisler Bulvarı* kitabındaki şiirlerle başlayan ve arabesk diyebileceğimiz bir şiir yoluna girmişti. Son kitabı *Kimi Seversem Sensin* de içinde olmak üzere, hemen tüm kitaplarının adlarından bile bunu anlamak olanaklıdır... Tümünde de; sis, bela, yasak, hüznün, korkunun krallığı, ayrılık gibi söz ve duygu değeri taşıyan, ama insanı olanaksızlığa, bıkkınlığa sürükleyen çağrışımlar var. Bunların tümü de arabeskin değerleriyle örtüşüyor. Ancak Attila İlhan entelektüel birikimini kullanarak şairinin arabesk yanını örtmeye çalışmıştır... Ümit Yaşar Oğuzcan, Turhan Oğuzbaş, Onur Şenli, Şemsi Belli ilk aklımıza gelenler olmak üzere... onların oluşturduğu salya sümük şiir tarzı, günümüzde daha da sulandırılarak Cemal Sahlelerle, İbrahim Sadriyle doruğa ulaştı... Bir tek Attila İlhan yoğun imge ormanları oluşturarak ötekilerden ayrıldı ve şiir yazmayı becerdi." (Hüseyin Atabaş, sf. 79-80)

YARATICILIKTAN KAPİTALİZMİN SÜRÜ KÜLTÜRÜNE...

Öyleyse neden büyük şairlerimiz ve büyük romancılarımız Cumhuriyetin kabaca ilk 60 yılında ortaya çıktı da, sonraki dönemlerde tıkanma yaşandı? Yine, dünya şiiri de eş dönemde neden tıkanıp kaldı?

19. yüzyıl Batıda bilim, sanat ve siyasette çok büyük dönüşümlere yol açmıştı. Krallık-kilise-toprak aristokrasisi egemenliğinin kırılması, 1. ve 2. Sanayi Devrimleri ve siyasal devrimler; düşünceye, bilime, sanata, kültüre ket vuran bütün kısıtları yıktı geçti. Sekülerleşme hızlandı. Müzik, opera, resim, felsefe, doğa ve toplum bilimleri, arkeoloji vb. patlama yaptı. Her alanda büyük bilginler ve sanatçılar ortaya çıktı. Yaratıcılık doruktaydı. 19. Yüzyıl ve 20. Yüzyılın ilk yarısı insanlık tarihinin en yaratıcı dönemi oldu. Madalyonun öteki yüzünde ise, 20. yüzyılın ilk yarısı iki dünya savaşı, kanlı milliyetçilik ve emperyalizme tanıklık etti. İnsanlık tarihinin en kanlı dönemi olarak tam bir bunalım çağıydı. Emperyalist savaşlar bir yandan sömürgeciliğin çatırdayıp yıkılmasına yol açarken, bunlara neden olan kapitalizme kökten bir tepki olan Sovyet Devrimini de doğurdu. Gerek ağır bunalım gerekse görkemli yenilenme çağları büyük sanatçılar yetiştirir. 13. yüzyılda Moğol istilası altında düzenin bozulduğu, büyük sıkıntılar yaşanan Anadolu da o bunalımdan **Yunus Emre, Mevlana ve Hacı Bektaş**'ı, o üç büyük tasavvufçuyu çıkarmamış mıydı? Üçü de İslam dini içinde ama, bağlı oldukları din ve mezhebi aşan bir evrensel hümanizm ve barışçılık felsefesi yarattılar, Yunus ve Mevlana bugün de okunan ve hep alıntılanan yetkin şiirler yazdılar. Sömürgeciliğin çatırdadığı, bağımsızlık savaşlarının, devrimci ülkülerin yükseldiği yüzyıllar büyük sanatçıların yanısıra büyük siyasal önderler de yetiştirmede mi? ABD'nin İngiliz sömürgeciliğine karşı bağımsızlık savaşını yöneten **George Washington** Kuzey Amerika'da, ardından, Güney Amerika'da İspanyol sömürgecilerine karşı **Simon Bolivar**, 20. yüzyılda **Mustafa Kemal** ve **Mahatma Gandhi** çok sayıda büyük önderden birkaçı.

19. yüzyılda Batı karşısında geri kalmışlığı gidermek için reformlara girişen Osmanlı Devleti de Tanzimat ile yenilenmeye çabaladı. Bu sanatta da filizlenmelere yol açtı. 36 yıllık baskıcı tek adam rejimi 2. Abdulhamit yönetiminin sonu olan **1908 Meşrutiyeti** ise tam bir patlamaydı. Örgütler, yayınlar, gazeteler, düşünce akımları 1908-13 arasında gerçek bir canlanma yaratmış, fikir ve program bazında Cumhuriyeti hazırlayan bir dönem olmuştu. Aynı zamanda, 1912-13'de Balkan, 1914-18'de Birinci Dünya ve 1920-22'de Kurtuluş savaşları ile 10 yıl süren yıkıcı ve kayıplarla dolu savaşlarda büyük acılar çekildi, Osmanlı İmparatorluğu yıkıldı ve yerine yeni bir ruhla bir ulus-devlet olan Türkiye Cumhuriyeti doğdu. **Bu altüst oluşun dramı ve Cumhuriyetin yarattığı yenilenme heyecanının** sanata, bu arada şiire yansımaması düşünülemezdi. Böyle dönemler dünyada olduğu gibi Türkiye'de de yaratıcı esini ateşlemişti. En büyük şairimiz Nazım Hikmet'i yetiştiren ortamın Kurtuluş Savaşı ve Cumhuriyetçi atılım ile kuzeydeki Sovyet Devriminin coşkusu olduğu ortadadır.

20. yüzyılın ikinci yarısında ise, dünya çapında kapitalist ve sosyalist sistemler arasında yaşanan **Soğuk Savaşın** (buna "üçüncü dünya savaşı" da denir) yarattığı kutuplaşma ve her iki sistemdeki kısıtlayıcı ortam sanatsal yaratımı görece içine kapattı. Sovyetler Birliğinde daha da önce, Stalin döneminde sanatçı özgürlüğünü büyük ölçüde yitirmişti. O dönemde büyük bir aydın ve devrimci kıyımı yaşanmıştı. İki sistem dışında kalan "Üçüncü dünya ülkelerinde" yer yer büyük sanatçılar ortaya çıksa da, bu ülkelerde çok yaygın olarak görülen askeri darbelerin getirdiği ağır baskılar yaratıcılığa bir kez daha ket vurdu, Türkiye gibi, son 10 yıllarda dünya ölçeğinde de büyük şairler ortaya çıkmadı. Dünya şiirinin o büyüklerini artık göremiyoruz: Baudelaire, Rimbaud, T.S. Eliot, F.G. Lorca, Louis Aragon, Ezra Pound, Octavia Paz, Paul Eluard, Yannis Ritsos, Pablo Neruda, onlar içinde Nazım Hikmet ve daha niceleri! (Aragon, Nazım Hikmet'in dünyanın en büyük beş şairinden biri olduğunu ve beşincisi olmadığını söylemişti. Nazım Hikmet'in şiirinin başka dile çevrilmeye uygun oluşu, onun pek çok dilde okunup sevilmesini sağlamıştır).

Batı demokrasilerinde 1950 sonrası ekonomik gelişmenin yarattığı “**refah toplumu**” olgusu da, Soğuk Savaşın var ettiği soğutucu, hatta boğucu etkinin yanısıra gevşetici bir “kaçış” etkisi yaratmış olmalıdır. Sovyetler Birliği'nin 1991'de yıkılmasının ardından Soğuk Savaşın zehirlediği ortam geride kalsa da, bugünün “**sosyal medya**” olgusu, hiçbir şey üretmeden geçmişin birikimlerini hoyratça tüketmekle meşgul. Roman alanı ise ,Batıda ve en çok ABD'de ama Türkiye'ye de yansımalarıyla “**çöp edebiyatı**” denebilecek türden sabun köpüğü romanların istilası altında. Buna “**kapitalizmin sürü kültürü**” de diyebiliriz. Aksiyon, suç-polisiye, fantastik (kurmaca), korku, vampir, aşk, sözde bilim-kurgu, postmodern roman türleri denilen **estetik felaket pandemisi**, günümüz romanının tutsaklık alanını oluşturuyor. Özellikle ABD kaynaklı, üstüne “New York Times best seller” etiketi yapıştirilince “kutsanmış” işlemi gören o yavan romanlar yok mu? Türkiye'de 10-12 yayınevi bunları art arda çevirerek piyasaya sürüyorlar. Harfleri büyüt, satır aralarını ve sayfa yanlarını geniş tut, 200 sayfalık roman olsun 400 sayfa. Kağıdı karaborsada satmaktan farkı yok. Bir de kağıttan kazan! Kazanç iyi, okuyan var, neden basmasın? Yine belirtelim ki, roman aleminde aradaki az sayıda iyi örnek ayrıkşaları oluşturuyor ve “**ayrıkşalar kuralı bozmaz**”.

Yukarıda sözü edilen roman türleri **sinemaya da yansımış durumda**. Sinemada da benzer bir durum var. Orada bilgisayar teknolojisinin sunduğu olanaklarla, yaratıcı hayali besleyen değil, zamanı tüketen filmler çokça yapılıyor. Diyelim, bir yılda bin roman ve film yazılıp yapılıyorsa, aralarında 10-20 tane (yüzde 1-2) nitelikli olanı, yarına kalabilecek, gerçek sanatın ve sanatseverin susuzluğunu bir ölçüde giderebilecek olanları işte! Ötekiler saman alevi! Dünyada ve Türkiye'de...

TÜRKİYE'NİN SİYASAL SERÜVENİ: DEVRİMCİLİKTE TUTUCULUĞA

Türkiye ise yenilenme heyecanını yitirmiş tutucu bir topluma dönüştü. Devrim ateşi sönmüş, bağımsızlık ve uygarlığa yürüme ülküleri unutulmuştu. Devlet artık Soğuk Savaşın çekim alanında, onun sığ ve bulanık sularında düşünme ve davranmayı uygun görmüştü. Atatürk'ün, “etkin yansızlık” denebilecek olağanüstü değerli bağımsızlıkçı dış politikasının, 2. Dünya Savaşının bitiminden sonra hemen terkedilmesi, bunda başlıca etken olmuştu. Atatürk döneminde bütün komşularıyla dost ve iyi ilişkiler içinde saygın bir devlet olan Türkiye, kendi yolunda kendi geleceğini belirlemek yerine, 1945-1960 arasında bütün komşularıyla düşman olmuş, bağımsızlıkçı dış politika ABD uyduculuğuna dönüşmüştü. Özgüvenini yitiren Türkiye, abartılmış gerekçeler yaratıp tarafsızlık politikasını terkederek, Soğuk Savaşın içine “kraldan çok kralcı bir yaranmacılıkla” girince, yalnız Türkiye saygınlığını yitirmedi, ilerici düşünce ve sanatın yazgısı da belli oldu. Artık çok partili dönemde devlet, özgürlükleri ve çoğulculuğu değil, siyasal İslamcılığı ve bağınaz milliyetçiliği besleyecekti. 1945-50 arası İnönü-CHP, 1954-60 arası Bayar/Menderes-Demokrat Parti, 1971-1973 arası 12 Mart, 1980-90 arası 12 Eylül ve 2013-2022 AKP dönemleri; düşünce, anlatım, örgütlenme, gösteri yapma hak ve özgürlüklerine kısıtlar koyduğu, baskı yaptığı yıllardır: Soruşturmalar, gözaltılar, işkenceler, tutuklamalar, hapisler. DP döneminde 1500'e yakın gazeteci, sanatçı, yazar soruşturmaya uğramıştı. 12 Eylül döneminde gözaltı sayısı 650 bin, gözaltı süresi 45 gündü. Bu doğal olarak sanatsal üretime de olumsuz yansımakta, üretmemeye ya da içe kapanma, bireyselleşme ve sanatta marjinalleşme yaratmaktaydı. Sol düşünce akımı, Cumhuriyet tarihimizde kültür-sanat alanında neredeyse hegemonik bir üstünlüğe sahipti. Soğuk Savaş döneminde (1945-1991) özellikle sola yönelik sindirme sanatsal yaratıma yansdı. Bu zehirleyici dalganın sonucu olarak postmodern roman ve öteki türleriyle roman her yanı sardı sarmaladı. Şiir içe kapandı.

Şiirde bir Nazım Hikmet'i, Yahya Kemal'i, Orhan Veli'yi, Attila İlhan'ı, Can Yücel'i bir daha ne zaman görebiliriz acaba? Nerede o büyük şairler?

Öyleyse Attila İlhan'ın 1977'de yazdığı, “**Sana Ne Yaptılar**” adlı, gözaltından çıkan bir genç kızın şiiriyle bitirelim. Yukarda değinilen siyasal tarihimizin bir yönünü, gözaltı ve işkenceyi ve daha fazlasını şiir estetiğinde iyi anlattığı için. (Attila İlhan büyük harf ve noktalama imleri kullanmaz, şiir olduğu gibi aktarıldı):

o sabah mı çıkmıştın, bir gün önce mi
bir bıçağın ağzında yürür gibiydin
demirlerin soğukluğu soluk dudaklarında
gözlerinde karanlığı dar hücrelerin
seni görür görmez özgürlüğümden utandım
söyle ne içersin çay mı kahve mi
çok değişmişsin birden tanıyamadım

saçların uzundu omuzlarına akardı
gönlümüz şenlenirdi sarışınlığından
onlar mı kestiler sen mi kısalttın
gülerdin içimize aylar doğardı
görünmez dağların arkasından
eski gülümsemi beyhude aradım
o sabah mı çıkmıştın bir gün önce mi
çok değişmişsin birden tanıyamadım.

bir çay içer misin, yoksa kahve mi
kibritim yok demek cigaraya başladın
ellerin de titriyor bir şeyin mi var
böyle bir kız değildin sen eskiden
sana ne yaptılar sana ne yaptılar
kirpiklerin ıslanıyor durup dururken
o sabah mı çıkmıştın bir gün önce mi
çok değişmişsin birden tanıyamadım

TEŞEKKÜRLER

Bildiğiniz gibi, sizlerin desteğiyle, lise ve üniversite öğrencilerine eğitim desteği veriyoruz. Önümüzdeki dönemde bunu devam ettirmek için desteklerinizin devam etmesini bekliyoruz.

2022 yılı Mayıs ayı içerisinde burs fonumuza destekte bulunan aşağıdaki komşularımıza teşekkür ediyoruz. Desteklerinizi makbuz karşılığında derneğimize verebileceğiniz gibi

T.İş Bankası Ankara Çukurambar Şubesi 4379 – 0001560

IBAN NO: TR73 0006 4000 0014 3790 0015 60 numaralı hesabımıza da yatırabilirsiniz.

Behice Erbaşar	150,00	Fatma Alev Akman	100,00	Keziban Ateş	100,00	Semiha Bayram	200,00
Cemal Keskin	250,00	Feriha Yıldırım	250,00	Latife Sütçü	500,00	Şükran İlkçılar	400,00
E.Ferhan Sabuncuoğlu	100,00	Filiz Hodul	50,00	M.İsmet Yakşi	250,00	Tevfik Çelik	200,00
Ertan Dođmuş	25,00	Gamze Karakul	150,00	Meliha Bilge	250,00	Zehra Kıracı	150,00
F.Cansel Türkay	200,00	Görkem Türker	500,00	Nurtan Yılgör	100,00		

(2 Haziran 2008 tarihli *Datça Ekspres* gazetesinde yayınlanmıştır)

Jeoloji Yük. Müh. Cengiz Karaköse – Ande Sitesi

Dünyamız, var olmaya başladığı günden bu yana, sürekli değişim içinde.! Bir yandan kendi değişimini sağlarken, diğer yandan doğal dengeleri koruyarak, tüm canlıların yaşamasını sağlamak için çaba sarf etmekte. Ama insanlar daha çok kazanma uğruna, sürekli doğayı kirleterek, çevreye büyük zararlar vermekte.! Bu zararlar günümüzde, artık gözle görülür boyuta ulaştı. Yeraltı ve yerüstü sularımız kirletilmekte, orman alanları tüketilmekte, tarım alanları ise daraltılmakta.! Özetle, bize kalan doğal çevre, giderek azalmakta...

Geçen yüzyılın başında, dünya nüfusunun %10'u şehirlerde yaşıyordu. Nüfusu bir milyondan fazla olan şehir sayısı 16 idi.! 1950'ler de nüfusun %30'u kentlerde yaşamaya başladı. Günümüzde ise dünya nüfusunun yarıdan fazlası, artık şehirlerde yaşıyor. Bildiğim kadarıyla bir milyondan fazla nüfuslu şehir sayısı 352, 10 milyondan fazla nüfusu olan şehir sayısı ise 15 oldu.!!

Demek ki, dünya tarihinde ilk defa, kentlerin kapladığı alan, kırsal alanlardan daha fazlalaşmış.! Kentleşme yüzünden, son yarım yüzyılda çevre tahribatı doruğa çıkmış durumda. Birçok canlı türü yok olmuş, ekolojik sistem bozulmuş, ortaya çıkan zararlılara, gözle görülür boyutlara ulaşmıştır.! Bunun en güzel örneği ise, bugün yaşamakta olduğumuz küresel ısınmadır...

Kentler, mühendislik ve şehir planlaması kurallarına uygun olarak inşa edilmediği için; şehir elitleri, mafya ya da sermaye tarafından, rant anlayışıyla oluşturulmuş ya da oluşturulmaktadır.!! Elli yıl önce Tekirdağ, İstanbul, İzmit ve Adapazarı illeri ayrı ayrı yerleşim yerleri iken, günümüzde Tekirdağ'dan Adapazarı'na, hatta Düzce'ye kadar uzanan, tek bir yerleşim alanı haline getirilmiştir... Diğer taraftan, ülkede sadece İstanbul ve yakın çevresi varmış gibi davranıldığı için, bütün hizmetler ve sanayi buralarda toplanmış, bu nedenle insanların, sözü edilen kentlerde yaşaması giderek zorlaşmıştır...

Ülkemizin büyük bir bölümü, birinci derece deprem bölgesinde yani fay zonu üzerindedir. Kuzey Anadolu Fayı da bunlardan biridir. Sanki ülkede başka bir toprak parçası yokmuş gibi, sanayimizin ve ülke nüfusunun neredeyse yarıdan fazlası, bu bölgeye yığılmış durumda.!! Yakın bir gelecekte, büyüklüğü yedinin üzerinde gerçekleşecek bir depremde, bulabildiği iş nedeniyle, bu bölgede yaşamak zorunda kalan insanların önemli bir kısmı ve sanayinin de %30'u, bu afette yüz yüze kalacaktır. Söz konusu bu depremde, iki yüz bin konut yıkılacak, binlerce insanımızı kaybedecek ve sanayinin bir bölümünün de yok olmasıyla, zaten iyi olmayan ülke ekonomisi ise ciddi boyutta yara alacaktır.

Ülke elitleri evlerini güçlendirirken, parasızlık nedeniyle binalarında güçlendirme yapamayan benim güzel halkım ise, maalesef kaderci bir bekleyiş içinde kalmaktadır. Bu durum, pek çok sağduyulu insan gibi, beni de derinden yaralamakta...

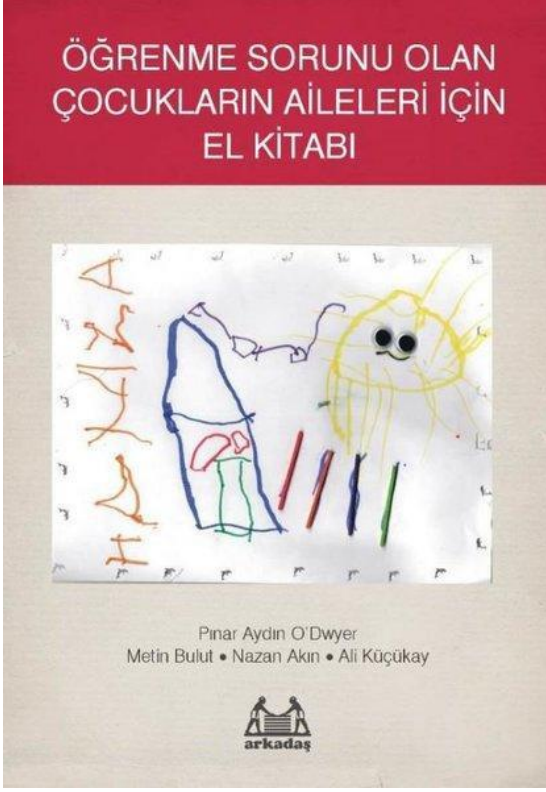
Bugün ülke nüfusun %19'unun atıkları, atık su tesislerinde arıtmakta. Geriye kalan %81'inin atıkları ise, doğrudan doğaya bırakılmaktadır.!! Doğaya boşaltılan bu atıkların %40'ı denizlerimize, geri kalanı ise içme ve kullanma suyu kaynağımız olan akarsulara boşaltılmaktadır.!!

Türkiye'nin pek çok yerleşim yerinde, çarpık kentleşme ve yoğun göç nedeniyle, birinci sınıf tarım alanları binalar tarafından işgal edilmiş, su havzaları yapılaşmaya açılmış, kirleticiliği açıkça bilinen sanayiler su havzalarına kurulmuş, böylece sonunda su kaynakları kirletilmiştir.! Çevremiz, bu yollarla yoğun bir şekilde kirletilince, içme suyu da ticari bir mal haline getirilerek, bir kısım sermaye tarafından nemalanmaya yaramaktadır.!

Binlerce yılda oluşan tarım topraklarımız, yapılaşmaya açılarak telef edilmiş ve geri dönüşü olmayan bir duruma sokulmuştur... Tarımsal üretimde, kendi kendine yeten birkaç ülkeden biri olan Türkiye, sonunda tarım ürünlerini satın alan ülke duruma getirilmiştir... Ama hâlâ vakit geçmiş değilken, yine de doğal çevreyi kurtarabiliriz. Eğer hızlı davranıp, şimdiye kadar yaptıklarımızın tersini yapar, eski alışkanlıklarımızdan vazgeçer, yani düzeltmek için gayret sarf edersek, bozulmakta olan bu ortam, yavaş yavaş iyileşir ve biraz olsun kendini toparlayarak, belki eski günlere dönebiliriz... Tabii bütün bunlar yine de bizim elimizde...

Unutmayalım, doğal çevrenin korunması, temel insan haklarının korunmasıdır. Bu nedenle, yaşanacak bir çevre yaratmak için, herkesin el ele vererek, elinden gelen gayreti göstermesi ve bu güzel dünyamızı koruması gerekmektedir.

Arkadaş Yayınevi tarafından yayınlanan **Öğrenme Sorunu Olan Çocukların Aileleri için El Kitabı** raflarda yerini aldı.

Prof. Dr. Pinar Aydın O'Dwyer, sahayı yani okul ve sınıfı yakından bilen üç değerli eğitimciyi; **Metin Bulut, Nazan Akın ve Ali Küçükay**'ı **Öğrenme Sorunu Olan Çocukların Aileleri için El Kitabı** adlı kitapta buluşturmuş. Adından da anlaşılacağı üzere kitabın konusu, okulda öğrenme sorunu gösteren çocuklar. Öğrenme sorunu olan bazı çocuklar gereksiz yere tembel veya haylaz damgası yiyebiliyorlar. Kitabın amacı da öğrenme sorunlarının nedenlerinin anlaşılmasını sağlamak; alınabilecek basit ve kolay uygulanabilir önlemleri ailelere anlatabilmek.

Kuşkusuz sağlıklı ve eğitilmiş bireylerden oluşan toplumların geleceği de sağlıklı olacaktır ve böyle toplumlar çağdaş ileri bilgi toplumları haline gelecektir. Dolayısıyla her bir çocuğun sağlığı ve eğitimi önemli ve değerlidir. Bu nedenle bu kitap, çocuğunda öğrenme sorunu bulunan ailelere yalnız olmadıklarını hissettirebilmek, sorunların olası nedenlerini anlatmak ve ailelerin yanı sıra konunun uzmanı olmayan öğretmenlere sorunu çözme yolunun ilk adımını göstermek açısından yararlı olacaktır.

Komşularımız Pinar Aydın O'Dwyer ve Metin Bulut'u kutluyoruz.

Kitap yayınlayan komşularımızdan bize iletmelerini bekliyoruz

ÇİĞDEMİM DERNEĞİ
ÇİĞDEMİM OĞUZ TANSEL SEMT KÜTÜPHANESİ
ÇALIŞMA SAATLERİ
HER GÜN - 11:00 → 17:00

BAĞIMSIZ, TARAFSIZ, GÖNÜLLÜ...

“Okuma ihtiyacı barut gibidir, bir kere tutuşunca artık sönmez.” V. Hugo

Kütüphanemiz web tabanlı uygulamaya geçmiştir. <http://116.203.156.24:8080/> adresinden istediğiniz kitabı sorgulayabilir, ödünçte olup olmadığını görebilir ve kitap ayırtabilirsiniz.

ÇİĞDEMİM DERNEĞİ SEMT KÜTÜPHANESİ KİTAP SAYISI			
Yıl	Kitap Sayısı	Alınan Kitap Sayısı	Hedef
2001	300		
2002	1000		
2003	1750		
2004	2700		
2005	4000		
2006	6000	909	
2007	7200	1147	
2008	9500	1659	
2009	11450	1471	
2010	14000	1639	
2011	16000	1612	
2012	18300	1634	
2013	21172	2075	
2014	23596	2304	
2015	25066	2338	
2016	27000	3033	
2017	29408	3732	
2018	30100	4225	
2019	30250	4500	

Çiğdem Eğitim, Çevre ve Dayanışma Derneği
Çiğdem Mah. 1551. cad. No:14/A Çankaya/Ankara Tel:312 285 20 47
dernek@ciğdemim.org.tr www.ciğdemim.org.tr

**ÇİĞDEMİM DERNEĞİ
OĞUZ TANSEL SEMT KÜTÜPHANESİ**

**5 DAKİKA AZ TELEVİZYON İZLESEK,
5 DAKİKA AZ BİLGİSAYAR BAŞINDA OTURSAK,
5 DAKİKA AZ UYUSAK,
15 DAKİKA KİTAP OKUYABİLİRİZ**

**15 gün süreyle evlere,
ücretsiz , ödünç kitap
verdiğimiz sistemde
Kütüphanemizden
faydalanmak için üye
olmanıza gerek yoktur**

**KİTAP İNSANI,
İNSAN DOĞAYI DEĞİŞTİRİR
Bol kitaplı günler...**

Kirkyamayı amacına uygun nitelikte sürdürürken; geleneksel yöntemin yanısıra çağdaş teknik ve yeniliklere de yer veriyoruz. Çalışmalarımızda geri dönüşüm, yeniden kazanım yani ekonomi ön planda tutulmaktadır. Eskiye yenilerken yeni düşüncelere yer vermek günlük işlevi olan giysi, eşya ve başkalarını oluşturmak; Türk kadınının yaratıcı düşünceleriyle buluşturmak temel prensibimizdir.

Pandemi koşulları nedeniyle ara verdiğimiz çalışmalara büyük bir çaba ve sevgiyle yeniden başlamanın keyfini yaşadık. 8 Haziran'da açacağımız sergiyle uzun bir aradan sonra hazırladığımız ürünleri sevgili komşularımızın, dostlarımızın beğenisine sunuyoruz.

Sergimiz, olanaklarımızın kısıtlılığı sebebiyle sadece 8 Haziran 2022 günü Çiğdemim Derneği Kültür Evi'nde 13:00 ile 18:00 saatleri arasında görülebilir.

Kirkyama'nın birleştiren, buluşturan sevgisi içinde sizlerle olmayı diliyoruz.

Sokak Köpekleri

Şirindere bölgesinde, sokak köpekleri için, düzenli besleme çalışmasına devam ediyoruz. Bölgede şu anda 80 civarında köpek var. 4 tanesi hariç hepsi kısırlaştırıldı. Köpekleri normalde 2 günde bir besliyoruz ve bir beslemede 4 paket (15 kgX4=60 kg) kuru mama kullanıyoruz.

Mama fiyatlarında başladığımızdan bugüne %100'ün üzerinde artış oldu ve maalesef artık yapılan destekler yetmiyor. Düzenli bağış yapan komşularımıza çok teşekkür ediyoruz ve desteğinizi bekliyoruz. Katkılarınızı aşağıdaki banka hesabına gönderebilir veya derneğimize makbuz karşılığında teslim edebilirsiniz. Ayrıca mama alıp getirerek veya kargoya vererek de destek olabilirsiniz.

HESAP NUMARAMIZ : Çığdem, Eğitim, Çevre ve Dayanışma Derneği

T.İş Bankası Ankara Çukurambar Şb. 4379 – 0161669 - IBAN : TR320006400000143790161669

NOT: Derneğimiz tarafından sadece Şirindere bölgesinde düzenli besleme yapılmaktadır. Bunun dışında mahalle içerisindeki diğer köpekler her bölgede bulunan hayvansever komşularımız tarafından beslenmektedir.

Bunun yanı sıra kısırlaştırma çalışmaları da devam ediyor. Şu ana kadar mahallemizden 215 köpek kısırlaştırmaya gönderildi. Şirindere bölgesinde kısırlaştırılacak köpek sayımız 4'e indi. Mahalle içinde sayıda oldukça azaldı. Hasan Ali Yücel Sosyal Bilimler Lisesi yolunda bir miktar kısırlaştırılacak köpek kaldı. O bölgede çalışmaya devam ediyoruz.

1 - 31 MAYIS 2022 TARİHLERİ ARASINDA MAMA DESTEĞİNDE BULUNAN AŞAĞIDAKİ KOMŞULARIMIZA TEŞEKKÜR EDİYORUZ

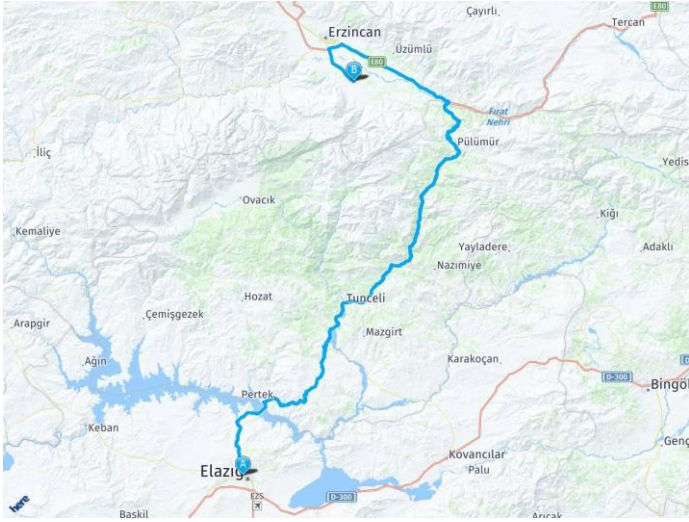
ALİ TEMEL ÖZATAY	FATMA SEMA KENDİR	NATİKA GÜLSEN UYSAL
AYŞE GÜLAY TOKSÖZ	FİLİZ KOLCU	ÖZLEM BAŞABAK
BEYHAN ERGUN	İLYAS KOŞUM	ÖZLEM OTAN
Bilge Karabulut	İNCİ GÖKMEN	ŞEVKET BEY
BİLGE SAY	KEMAL DİL	ŞULE KÖKHAN
CENGİZ ÇETİNER	Levent Kırca	ZEHRA KIRAÇLI
Ecem Aksoy	MEHMET CÜNEYT KARACASU	ZELİHA HANDAN HAKTANIR
ZELİHA BALCI	MEHMET METİN SUNGUR	Zuhal Yüksel
Emel Çam	MELTEM MİRZAOĞLU*	ZÜHRE ELİF ER
FATMA ALEV AKMAN	MÜBEHHER ÖZBEK	

ÇİĞDEMİM DERNEĞİ SOKAK HAYVANLARI PROJE HESABI 2021 YILI ÖZETİ

Tarih	Gelir	Gider	Mevcut	Açıklama
31.12.2021	44.480,60	-44.207,60	273,00	15 ŞUBAT'DAN 31.12.2021' kadar 590 PAKET MAMA ALDIK VE DAĞITTIK
		2022 yılına devir	273,00	230 FARKLI KOMŞUMUZDAN DESTEK GELDİ 183 SOKAK KÖPEĞİ KISIRLAŞTIRILDI

ÇİĞDEMİM DERNEĞİ SOKAK HAYVANLARI PROJE HESABI 2022 YILI ÖZETİ

Tarih	Gelir	Gider	Mevcut	Alınan mama paketi (15 kg)	Toplam Kısırlaştırılan Köpek Sayısı
31.05.2022	30.687,00	-30.456,30	230,70	200	215

Verandada oturuyoruz, annemin yaptığı limonatayı yudumluyoruz. Masanın üzerindeki vazoda birçok renkte çiçekler durmakta. Masanın yanındaki tahta sehpa biraz önce topladığımız sebzeler var. Akşam yemeği için bu sebzeleri ayıklayacağız ve annemin getirdiği kaba doğrayacağız. Verandanın tahta parmaklıkları bahar başında yeni boyandı. Etrafı seyrediyoruz. Baharın en güzel günlerini yaşıyoruz. İki katlı ahşap evimizde, verandadan eve girince salon ve mutfak var. Alt katı bodrum ve odunluk, üst katta yatak odalarımız var. Sevimli evimiz kasabamızın yakınında çarşıya uzak değil ve büyük bir arsa içinde. Her türlü ağacımız mevcut. Bahçe olarak ayırdığımız yere birçok sebze ekliyoruz.

Arsanın etrafı duvar ve çitle çevrili, beslediğimiz hayvan sayısı epey var. Arsanın yan tarafında yine bize ait mera var, burada ağıllarımız ve tavuk kümeslerimiz bulunmakta. Büyükbaş hayvanlar bize süt verir, süttten peynir ve yoğurt yaparız. Yaparız diyorum ama evimizde birçok yardımcı çalışan var. Tavuklardan da yumurta alırız.

İki de atımız var. Tarlaya araba ile yük taşırlar. Atları o zaman kullanırlar. Hayvan gübrelerini arabaya yüklerken gördüm ve tarlaya götürüp yaydılar. Verimli ürün almak için bunun gerekli olduğunu öğrendim.

Babam bazı günler benim de ata binmeme izin veriyor. Ata binmeyi çok seviyorum. Ata binmenin özgürlük demek olduğunu tüm kalbimle hissediyorum. İsmim, “Asmin dağ çiçeği” demekmiş. Babam kasabanın belediye başkanı, tanınmış bir aileyiz. Munzur vadisinde nüfusu az bir ilçedeyiz. Ata binince kendimi vadide buldum, taze çimenlere uzandım, gökyüzünü bir süre seyrettim. Kelebek sürüsünün toplu halde geçtiğini izledim. Havalar ısınmadan keleklerin kuzeye doğru göç ettiğini tahmin etmekteyim. O kadar çok keleş bir arada görmenin bir tesadüf ve şans olduğunu düşünüyorum.

Evde hasta birinin olmasının ne kadar zor bir durum olduğunu herkes tahmin eder. Benim en küçük kardeşim Demir Ali çocuk felci oldu. Doktor söylerken duydum, “Polio” hastalığı imiş. Bereket annem ve babam ayakları yere basan insanlar. Kader deyip geçmediler ve tedavi süreci devam ediyor.

Babam vakti olmadığı için çiftçi komşularımıza tarlalarımızı eksinler diye yarıcılara veriyor. Çok bereketli topraklarımızda her türlü ürün yetişmekte. En çok araziyi sevdiğimiz babamın arkadaşı olan Mahfuz Amcalara veriyoruz. Onun tarım makinaları çok eksik kalanını da bizden temin ediyor. Mahfuz Amca'nın oğulları da çalışmakta ve çok iyi ürünleri pazarlamaktalar. Genellikle satış için kooperatif aracılığı ile sattıklarını öğrendim. Bu beni çok sevindirdi. Zaten yoksul olanlara ve yanında çalışanlara üretilen mahsulden veriyorlarmış.

Okuldan bu yıl mezun olacağım, lise bitiyor. Ama sınava girmeye hiç niyetim yok, yaşım daha küçük kendi kendime çalışıp iyi puan almak için seneye hazırlanacağım. Bu arada boş vakitlerimde fotoğraf çekmeyi seviyorum. Birçok yabancı çiçek resmi çektim. Bilgisayarım da depoluyorum. Aynı zamanda da isimlerini bulmaya çalışıp kendime bir hobi edindim. Yabancı otlar ve çiçekler iyice ilgi alanıma girdi.

Bir de çayın kenarındaki enli köşeleri yuvarlanmış taşları topluyorum. Bunları boyuyorum ve çiçek resimleri yapıyorum. Güzel bir uğraş olduğunu düşünmeye başladım. Yön kavramım çok iyi olduğu için korkusuzca etrafı gezebiliyorum.

Kardeşim Demir Ali bazı günler masal anlatmamı veya öykü okumamı ister. Bu akşam da şöyle bir soru sordu. "Rüzgar mı yoksa güneş mi daha kuvvetlidir?". Bir yerde okuduğum yazı geldi aklıma şöyle anlatmaya çalıştım; Rüzgar böbürlenerek anlatıyormuş, " Ben bir estim mi ağaçları yerinden sökerim" diye güneşi düelloya çağırmış, "Bir estim mi şu yaşlı adamın ceketini üzerinden çıkarırım" demiş. Esmiş esmiş adam daha çok üşümüş ve hatta ceketini çıkarmayı bırak, önündeki düğmeleri bile iliklemiş. Güneş ısıtmaya başlayınca sıcaktan adam ceketini çıkarmak zorunda kalmış. Bundan şu anlaşılıyor ki öfke insanlara fayda sağlamaz, sevgi her zaman üstün gelmektedir.

Munzur çayında yüzmek için yaz gelmesini bekliyorum. Bahar günleri çay boyu gezmek, taş toplamak hoşuma gidiyor. Gezerken taş arıyorum ve taşta ne gibi şeyler çizeceğimi düşünüyorum. Genelde suluboya çiçek resimleri çizmek istiyorum.

Fotoğrafta görülen plajımız yazın sıcak günlerinde mutlaka gittiğimiz bir yerdir. Baharda Munzur Çayı'nın debisi çok yüksek olur. Rafting yapılan çayımız üzerinde bir baraj bir de HES bulunmaktadır. Munzur Çayı,Pülümür Çayı ile birleşip Keban Barajı'na dökülür.

**HEP BİRLİKTE EL ELE, TERTEMİZ BİR MAHALLE
ÇEVREMİZİ KİRLİTMEĞİĞİNİZ İÇİN TEŞEKKÜR EDERİZ!**

**Komşularımızın her birine güler yüzlü
davranabilirsek, toplumun huzuru
için de adım atmış oluruz.**

ÖYKÜNÜN KEDİ GÖZÜ NE GÖRÜYOR?

A.Dilek Şimşek – Aile Hekimi (Erdoğan Şahinoğlu ASM)

Antropologlar antik çağdan beri bilgin ve şamanların çözülemeyen çelişkilere sembolik çözüm yolları sunacak hikâyeler anlattığını belirtir. Bu yolla gerçeklik bir şekilde dönüşüme uğramaktadır.

Aristoteles *Poeitika*'da hikâye anlatma sanatını dramatik taklit (*mimesis*) ve insan eylemlerinin olay örgüsüne çevrilmesi olarak tanımlamış, hikâyeler (*mythos*) paylaşılabilir bir dünya sağladığını söylemiştir.

Hikâyeler yemek yemek kadar temel bir gereksinimdir. Hayatı yaşanmaya değer hâle getirir. Hesiodos'tan bu yana insanlar kendilerini kendilerine ve başkalarına açıklamak için hikâye anlatır. İnsan hayatı hikâye olarak anlatılabilecek birçok olayla dolu değil midir?

Her hikâyenin ortak işlevi, birilerinin birilerine bir şeyler hakkında bir şeyler anlatmasıdır. Estetik bir mesafeden öykülerdeki etken ve edilgen karakterlerle empati kurabilmek, olayların gelişimini gözlemlemek, şeylerin saklı nedenlerinin ayırdına varabilmek öyküyü dinleyen/okuyan kişilere kendilerini keşfetme olanağı tanır. Sokrates'in ünlü "Anlatılmamış hayat yaşanmaya değer," sözü kendimizi keşfe bir çağrı olsa gerek.

Schopenhauer "Toplumsal olanı tek yaşam biçimi sanmanın karanlığını aydınlatan edebiyat, insana içinde bulunduğu durumun farkında olma bilincini kazandırır." sözünü sarf ederken insan varoluşuna bir katkıda bulunmuştur. Bu katkı, sanatın her dalının varoluşun anlamsızlığına ışık tutabileceği vaadi taşımaktadır.

Freud bilinçaltını keşfettiğinden beri nevrozların arzuların baskılanması nedeniyle ortaya çıktığı anlaşılmıştır. Freud sanatın, arzuları kontrol etmenin nitelikli bir yolu olduğuna işaret etmektedir. İçimizdeki boşluğu doldurmak, korku ve kaygılarımızı dindirmek ve varoluşun büyük sorunlarına yanıt aramak için özgür bir yoldur sanat. Bir sanat dalı olarak öykü, bu konuda üzerine düşeni fazlasıyla yerine getirmekte.

David Constantine öykü hakkında şunları söylüyor: "Öykünün ne olduğuna dair bir fikir birliği olmasa da onu görür görmez tanırız. Çok kısa olabilecekleri gibi oldukça uzun düzyazı metinler de bu tanıma uyabilir. Başı, ortası ve sonu olması gerektiği ya da istenilen bir sonda bitmesi (ya da başlaması) gerektiğini söylemek anlamsız. Böyle olabilirler. Ama böyle olmayabilirler de. Ben bu türü her defasında yeniden icat ederim."

Bu bağlamda eleştiri yazıları ile tanıdığımız Semih Gümüş'ün Can Yayınlarından 2010 yılında yayınlanan *Öykünün Kedi Gözü* kitabı incelenecektir. Bu kitap aslen bir eleştiri kitabı olmakla birlikte, Türk öykü tarihine kısa bir bakışla yaptığı açılışı ve her bölümde başka bir öykü yazarı ve onun öykülerinin değerlendirilmiş olması ile bir kılavuz öykü kitabı özelliği de taşımaktadır. Bu kılavuzluk öykü ve öykünün dünyasına ilgi duyan okuyucular ve yazarlar için geçerlidir.

Semih Gümüş kitabın girişinde öykünün tanımını yapmış, "Şiire yakın ama şiirsellikten korkması gereken; düzyazı ama romanın dünyasına uzak" olan öykünün canevinde ayrıntıların yaşadığına değinmiştir. Öykünün ayrıntıların gücünden çıkmasına çarpıcı bir örnek olarak Vüs'at O. Bener'in "*İlki*" öyküsünü göstermiştir.

Semih Gümüş'e göre öykücülüğümüzün temelinde *Dede Korkut Kitabı* yer almaktadır. Bu görüş, sosyal antropologların insanla birlikte öykü de vardı görüşü ile uyumludur. Öykünün Kedi Gözü'nde Çağdaş öykücülüğümüzün başlangıcında Halid Ziya Uşaklıgil, Hüseyin Rahmi Gürpınar, Ömer Seyfettin, Yakup Kadri Karaosmanoğlu, Halide Edib Adıvar, Reşat Nuri Güntekin ve Refik Halit Karay gibi isimlerin yer aldığı belirtilmektedir. Bu yazarlara ait öykü örnekleri verilmiş olup öyküdeki köktenci değişikliğin başında Mahmut Şevket Esenalın yer aldığı, Sabahattin Ali ve Sait Faik ile öykünün değiştiği söylenmektedir. Ardından edebiyatımın önemli öykücülerine değinilmiştir.

Semih Gümüş'e göre öykünün anlamı, *hayatın ayrıntılarının sanatı* olmasında yatar. "Öyküden ne bir eksik ne bir fazla sözcük, denir ya, sözgelimi Hemingway, Borges, Raymond Carver, Cortazar ya da Vüs'at O. Bener'dir bu tanımın öteki adı. Bir müziğin notaları gibi dizilirken sözcükler art arda, yüksek sesle okunabilir öykü. Yüksek sesle okunduğunda müziği olmayan öyküyü sorgulama hakkımız doğar hemen."

"Ey okur, sen öyküyü edebiyatın labirentine girip aramadıkça, karanlık mağaralarda parlayan sözcüklere dokunup onların cevherindeki değeri görmedikçe çıplak topraklarda avlanmaya mahkûm, korunmasızsın. Seni öykü koruyabilir sıradan edebiyattan." Burada edebiyatın kaynağının öykü olduğu düşüncesi açıkça ifade edilmektedir. Her bir sözcük kendinden bir sonrakinin öncülü, bir öncekinin ardılı olduğuna göre bir öykünün

SEMİH GÜMÜŞ
ÖYKÜNÜN
KEDİ GÖZÜ

sözcük sözcük lime edilmesi, edebiyat tutkunlarına Platon'un mağarasındaki yansımaları değil gerçekliğin ışığını sunacaktır.

Semih Gümüş kendi yazarlarını da paylaşmıştır *Öykünün Kedi Gözünde*. Örneğin "Tomris Uyar kendi okurluğumu sınıdığım yazarlar arasında ilk sıralarda geliyordu." demiş, bu yazarın kısa ve özlü konuşma tümceleri, söylenen sözlerin ardındaki suskuları anlama çabası ile yorumu okura bırakma, olayları değil de ayrıntılardan beliren durumlardan çıkan kişilerin öyküsü konusundaki ustalığına değinmiştir. Barış Bıçakçı için "Hayatın ayrıntılarını insanların davranışlarında ve kısıtlı sözlerinde bulan gerçekçi bir tutum sergiler," demiştir. Diğer sevdiği öykü yazarlarının Sait Faik, Vüs'at O. Bener, Ferit Edgü, Füzûzan olduğunu öğrendiğimiz Gümüş, yazar isimlerine değinirken sadece bir okur olarak saygı duruşunda bulunduğunu söyler.

Öykünün Kedi Gözü kitabı dikkatle okunduğunda yazar adayları için oldukça önemli önerilerin ve kuralların sunulduğu anlaşılmaktadır. "Yazdığınız metnin sağlam bir hikayesi olması gerekir" diyen yazar, bir öykünün hikâyeden çok ayrıntılardan oluştuğunun altını çizmektedir. Kurgunun öneminden söz ederken mekan kurgusu, mekan nesne ilişkileri, karakterler, karakterlerin mekan ve nesne ilişkilerinin önemini belirtir. Bütün bunlar öykünün atmosferini

oluşturan öğelerdir.

Bir röportajında öykülerdeki konuşma eksikliğinin önemli bir sorun olduğunu söylemiş olan Semih Gümüş, karşılıklı konuşmanın önemini vurgulamaktadır. Bu sayede durum ve karakter yaratıldığına dikkat çekmektedir. Elbette iç konuşmalar ve çağrışımlarla kişilerin dünyalarının dışa vurulması, işlevli yaratım öğeleri olarak kullanılmalrı ustalık ister. Bu seviyeye ulaşmak için yazar adaylarının kılavuzu, nitelikli edebiyat eserlerindeki iç ve dış konuşma örnekleri olacaktır. Bir yazar adayının kendi sesini bulana kadar iyi örneklerden yararlanmasında bir mahsur yoktur.

Semih Gümüş önce sıkı bir edebiyat okuru olmak gerektiğini, sonra yapılan seçimler ve yazmaya değer bulunanlarla kendine özgü bir edebiyat anlayışı edinileceğini, bu tutumu okurların da anlayacağı açıklıkta ortaya koymak zorunluluğunu ortaya koyduğu *Öykünün Kedi Gözü* kitabında, yazıya çıkan tek yolun okumaktan geçtiğini söylemektedir.

Çok okuma sonucunda "Adamakıllı tamamlanmış bir birikim, kabını öylesine zorlar ki, taşmaya başladığı anda yazınsal düzey kendiliğinden yukarı tırmanır." diyen yazar, gerçekliği başkalarının gördüğünden bambaşka biçimde görme yetisinin gelişeceğini ifade etmektedir. Önerdiği öykü kitaplarında ortak izlekler, laytmotifler ya da birbirini anıştıran metaforların bir çerçeve oluşturup art arda okunabilme özelliği olmasına dikkat çeker.

Öykünün Kedi Gözü kitabında kısa öykü için ilginç bir tanım var. "Kısa öykü dil içinde başlayıp dil içinde biter. Araya metnin konusu, izleği, kişileri ve öteki öğeleri girer elbette, ama öfke ya da gerilim, kişilik özellikleri ya da iç dünyaların karmaşıklığı, içeriğe ilişkin bütün öğeler dışarıdan göründükleri gibi betimlenerek değil, dil içinde dışa vurulma biçimleriyle öykünün yazınsal dokusunu tamamlar."

Bu kitabı bitirdiğimizde, iyi bir öykünün özellikleri arasında okurken anlaşılmayan hiçbir şeyin kalmadığı duygusunu veren yalın anlatım biçiminin olması, ilk okumada tanıdık gelen ilişkilerin ardından kendilerini açan saklı anlamlar bulunması, gücünü sıradanlığın içtenliğinden alan bir öykü dünyası yaratılması, süssüz, söz sanatlarına çok az yer veren, doğrudan anlama var olan dil yaratılması, bu dilin kısa tümcelerle kurulması ve bulunması gerektiğini anlıyoruz.

Semih Gümüş bir öyküde, ucu kapalı görünen tümcelerin okurda yarattığı çağrışımların çokluğunun o öykünün iyi yazılmış olduğunun göstergesi olduğunu vurgulamaktadır. Edebiyat değeri yüksek bütün yapıtlarda, görünenin ardında saklı duran ve çözülmeyi bekleyen anlamlar bulunduğuna dikkat çekmektedir. Bu anlamların bazen aynı anlam ve dil düzleminde durduğunu, ama doğrudan anlamların yanı sıra, dolaylı anlamlar üzerinde durmaya başladığında çok yalın görünenin aslında farklı bir gerçekliği olduğunu gösterdiğini söylemektedir.

Öykünün Kedi Gözü değerlendirmesini Semih Gümüş'ün kendi cümleleriyle sonlandırmakta yarar var: "Değil mi ki öykü sıradan hayatların içinde saklı ayrıntıları, anları çıkarmaktır, tanımadığımız hayatlar içinden çıkan ayrıntılar ve anlar üstüne kurulacak öyküler kendiliğinden farklı bir dünyayı baştan yaratacaktır."

En kapalı yazından metinlerin bile sonunda insandan çıkıp dolaylı bile olsa insana döndüğünü, basit hayatların büyük yazınsal karşıtlıklar yaratabileceğini gösteren Amerikan öykücülüğü, aynı zamanda yazınsal dilin öykünün sınırları içinde bile ne denli taşkın ve yaratıcı bir doğası olduğunu anlamak için verilebilecek en uygun reçetedir bence.”

KAYNAKÇA

1. Semih Gümüş, Öykünün Kedi Gözü, Can Yayınları, 2010
2. Sigmund Freud, Uygarlığın Huzursuzluğu, Metis Yayınları, 2011
3. Richard Kearney, Hikâyeler Nereden Gelir? Oggito, 23.11.2018

Tacettin Teymur – Çiğdemim Fotoğraf Topluluğu Eğitmeni

Göynük, Bolu ilinin güneybatı kısmında yer alan yedi mahalle ve altmışaltı köy barındıran bir ilçesidir.

20. yüzyıl başlarına ait eski Türk evleri bakımından zengin olan ilçe, sahip olduğu 137 adet tarihî konut, 21 cami, türbe, çeşme, hamam, kule ve hazire olmak üzere toplam 158 adet sivil mimari eser sebebiyle "Kentsel SİT Alanı" ilan edilmiştir.

Göynük'ün simgelerinden biri olan Zafer Kulesi, ilçeye hakim bir tepeye 1923 tarihinde Cumhuriyet döneminin ilk Kaymakamı Hurşit Bey tarafından yapılmıştır. Altıgen taş temel üzerine, 3 katlı ahşap yalı baskı mimarisiyle yapılan Zafer Kulesi, Kurtuluş Savaşı'nın başarılarını ebedileştirmek için anıtsal eser olarak yapılmıştır.

Fotoğraf çekimlerinde kasaba içinde dolaştıktan ve çekimler yaptıktan sonraki durağımız Zafer Kulesidir. Zafer Kulesinden sonra meydandaki kahvelerden birinde çayımızı içtikten sonra Çubuk gölüne doğru yola çıkıyoruz. Bu göl, Göynük ilçesinin 11 kilometre kuzeyindedir. Kıyısında Çubuk Köyü bulunan, etrafı güzel çam ormanları ile kaplı olan Çubuk Gölü, 15 hektar genişliğinde ve ortalama 13 metre derinliğindedir. Gölde çok lezzetli olan sazan ve alabalıkları olta ile avlamak serbesttir.

Göl etrafında önceki yıllarda çekimleri yapılan bir film için inşa edilen yel değirmenleri yöreye ayrı bir güzellik katmaktadır. Aynı zamanda fotoğrafçılar için de güzel bir fırsattır.

Son gittiğimizde, bu alanın bir kuruma kiralandığı gerekçesi ile girmemize izin vermediler. Bu sebeple, çekimleri gölün kıyısında yaptık.

İŞYERİ ANILARI- AFYON **Turhan Demirbaş – Başak Sitesi**

Afyon merkeze bağlı Işıklar Kasabasında, gölet inşaatı yapımında bir buçuk yıl çalıştım. 2014- 2015 yıllarıydı. Işıklar Afyon'a 35 km. mesafede, gölet inşaatı da 5 km. vardı. Toplamda 40 km. lik bir mesafe gidiliyor. Işıklar kasabasında, Afyon şeker fabrikası var. Ben ilk kontrole gittiğimde şeker fabrikasının misafirhanesinde kaldım.

Kontrol dedim, teknik nezaretçiydim. İki adet taş sahası, bir adet kil sahası ve bir adet çakıl sahası bizim, yani şirket adına alınmıştı. Bu sahalardan kontrolünü devlet benim yapmamı istemişti.

Taş ve kil sahalardan, "Maden İşleri Genel Müdürlüğü" veriyordu. Kum ve çakıl sahasını "Afyon Özel İdaresi" veriyordu. Bu işlemleri benim yapmam gerekiyordu. Taşocağı patlatmalı olarak işletileceği için gerekli izinler alındı.

Patlatma sırasında orada olmam ve iki haftada bir gidip şantiyeyi ve sahaları kontrol etmem ve

raporlamam gerekiyordu. Bazen Afyon terminalinden beni alıyorlardı. İşleri olduğunda ise ben minübüs ile Işıklar'a gidiyordum. Köyün kahvehanesinde araba bekliyordum. O arada köylüler gölete balık bırakıp bırakmayacağımızı soruyorlardı. Bu tuhaf ve yerinde olmayan soruları bitince, "Su bir toplansın bakalım" diyordum.

DSİ'nin yaptığı projeye uygun gölet tamamlandı. Su yavaş yavaş toplanmaya başlandı. Kontrole gelen Maden İşleri elemanları taş ve çakıl saha ruhsatlarını ve benim tuttuğum raporları kontrol ettikten sonra şöyle söylediler, "Birçok biten veya bitmek üzere olan gölet inşasına gittik ilk defa su tutan gölet görüyoruz

Veysel Eroğlu, DSİ Genel Müdürlüğü ve Çevre Bakanlığı yaptı. Adına "1000 günde 1000 gölet" ismini verdikleri 3 yılda tamamlanması hedeflenen projeyi ürettiler. Büyük bölümünü tamamladılar, büyük paralar harcadı ve müteahhitlere bu paralar pompalandı. Ne işe yaradı? Yararlı olan mutlaka vardır. Su tutmayan atıl durumda olanlar da vardır. Bence bu sular veya dereler birçok gölü beslerken, önü kesildi ve göller kurumaya yüz tuttu. Bir örnek verirse, Afyon'da Burdur Gölü'nü besleyen 6 derenin önü kesildi ve gölet yapıldı. Sonuç doğal hayatı kendi elimizle milyarlar harcayarak yok ediyoruz.

Su zengini bir ülke olsak bu yapılan göletler mutlaka faydalı olacaktır. Bazı yerlerde kurak olan iklim bu sayede değişecektir.

Günler gelir
uğuldar buzları
kutbun, dinle dinle

Gelir
yorgun kuşlar
düşer göğsüne

Günler gelir
uzakta bir Kauai
ses verir sesine

Gelir belki gelir
yıllarca beklediğin
bir günlük görüşe

Gelir belki niye
otuzu birden uyanır
çağ çağırış o müjde

Sonunda gelir
doğuştan kurulu pusu
umacağın başka ne

Çukurambar, Çiğdem, İşçi Blokları ve Kızılırmak mahallelerinde birbirimize yakın yaşıyoruz. Dolmuşlarımız, pazar yerlerimiz, sokaklarımız, parklarımızı beraber kullanıyoruz.

Yerel yaşantımızı birlikte geliştirmek için, Çankaya Kent Konseyi kapsamında bizlerin seçimiyle oluşan 100. Yıl Semt Meclisinde bu ortaklığımızla daha iyiyi üretelim istiyoruz.

100. YIL SEMT MECLİSİ
İŞÇİ BLOKLARI - ÇİĞDEM - ÇUKURAMBAR - KIZILIRMAK

Gelin bir araya gelip semtimizdeki yaşam kalitemizi konuşalım. Yenilikler, projeler oluşturalım, olan biteni değerlendirelim bizlerin de sözü olsun. Hep beraber, yaşamımızı daha güzel kılmayı görüşelim...

100. YIL SEMT MECLİSİ
İŞÇİ BLOKLARI - ÇİĞDEM - ÇUKURAMBAR - KIZILIRMAK

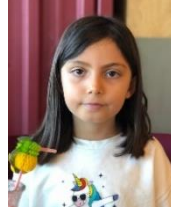
katıl
paylaş
dinle
düşün
söyle
buluş

GENEL SEMT TOPLANTISI
12 Haziran 2022
Pazar
15:00
100. YIL ÇANKAYA EVİ

KÜÇÜK KOMŞULARIMIZDAN RESİMLER

Akrilik boya

Pelin Cebbari
İşçi Blokları Mah.
Hilal Apt.
(9 yaşında)

Arven Bülbül
Gökkuşuğu Sitesi
(7 yaşında)

Anne kedi ve yavruları
Kuru boya

Bu sayfamızda küçük komşularımızın resim, şiir, öykü gibi yapıtlarını sizlerle paylaşıyoruz. Yayınlanmasını istediğiniz bilgileri ve fotoğrafları dernek@ciğdemim.org.tr adresine bekliyoruz.

Ortada onca baskın erkeğin öyküsü dolaşırken, tek bir kadının, üstüne üstlük kendine ölümüne güvenen bir kadının öyküsünün, erkek egemen görsel sanatlar mecrasını bunca etkilemiş olması ne şaşırtıcıdır! Ya da hiç de şaşırtıcı değil midir?

Konu elbette Carmen, öncülü Lilith olacak değil ya, ne de olsa Lilith'den bahsetmek zinhar yasaktır! Eski Ahit'te (Tevrat ve Zebur) yazılana göre Lilith Âdem'in ilk karısıdır, onunla aynı anda yaratılmıştır, dolayısıyla ona eş değerdedir. Kelimenin her anlamıyla hem onun eşi hem de eşitidir. Âdem, her karara karışan, kendi fikri olan, özgür ruhlu Lilith ile baş edemez olur ve onun yerine kendisine munis bir eş bağışlanmasını diler. Böylece kendi kaburgasının uzantısı, ona bağımlı Havva boy gösterir. Gerisi malumunuz, Havva'nın da pek uslu olduğu söylenemez; Adem'e yasak elmayı sunan odur sonuçta.

Prosper Mérimée: Carmen

Biz Lilith'in öz torunu Carmen'e bakacak olursak onu bize ilk tanıtan Fransız Romantik Akım yazarı **Prosper Mérimée**'dir (1803-1870).

Mérimée 1945'te yazdığı Carmen adlı kısa romanında Don José adlı askerin, önce kendisini kırmızı çiçek atarak taciz eden, ardından da gözünün içine baka baka aldatan çingene güzeli Carmen'i bıçaklayarak öldürüşü anlatılır. Don José ile Carmen'in arasında tutkulu bir aşk rüzgârı esmiş ama sonra Carmen istediğiyle beraber olduğunu saklamaya gerek bile görmemiş, ölümü göze alarak özgür olduğunu ilan etmiştir. Ezik ruhlu Don José'nin elinden gelense, kendisinin olmayı kabul etmeyen Carmen'i bıçaklayarak ortadan kaldırmaktan ibarettir.

Bu romanda Mérimée kim bilir belki "pek yakın dostu" Montijo Kontesi'nin kızı Eugenie'yi model almıştı. Ne de olsa Eugenie, dedikodulara göre babası olan Mérimée'nin karşı çıkmasına rağmen 3. Napolyon ile evlenip İmparatoriçelik tahtına çıkıveren akıllı, güçlü ve hırslı bir kadındı. Dahası rivayet olunur ki İmparatoriçe Eugenie'nin Sultan Abdülaziz ile de yakın bir arkadaşlığı olmuştu. Özetle Eugenie tıpatıp Carmen kişilikli idi. Mérimée, böyle bir kız yetiştiren Montijo Kontesi yetmezmiş gibi erkek kıyafetleriyle dolaşan kadın yazar George Sand ile de birlikte olmuştu. Malum, Sand daha sonra romantik naif besteci Frederick Chopin'in koruyucu meleği olarak ona kol kanat

germiş, "erkek gibi" diye tarif edilen bir kadındır. Dolayısıyla tüm bu biyografik bilgiler ışığında insanın aklına Mérimée'nin içindeki "elinde tutamadığı o güçlü kadını" yok etme arzusu Carmen romanında mı tezahür etmiştir, sorusu gelmektedir.

Nitekim Mérimée, olayları yazanın yani kendi gözünden anlattığı romanında konuya erkek açısından bakmıştır. Eserin içinde Don José'nin adının geçmediği tek sayfa yokken, Carmen satırlara bir girer, iki çıkar. Sonunda ölüp ilelebet yok olacakken, romanı sağlığında pek tutulmayan Mérimée ölüverir. Carmen ise küllerinden doğar ve **Georges Bizet**'nin (1838-1875)

aynı adlı operasıyla o gün bugündür ölümsüzlüğe kavuşur. Böylece Mérimée, Carmen'i yok edememiş aksine meşhur etmiştir, diğer bir deyişle Lilith'in "modası geçmeme" duası tutmuştur!

Georges Bizet: Carmen

Gerçekten de Carmen, librettosunu Mérimée'den esinle Henri Meilhac ve Ludovic Halévy'nin yazdığı, Bizet'nin bestelediği dört perdelik bir opera olarak 1875'ten bu yana dünyada en sık sahnelenen eserlerden biri olagelmıştır. Carmen operası, 19.yy. sonunda geleneksel "komik veya romantik opera" türündeki opera anlayışından "verismo" (gerçekçilik) anlayışına geçiş döneminin ilk örneklerden biri olma özelliğine de sahiptir. Diğer bir deyişle sahnedeki Carmen gerçektir. O denli gerçektir ki artık kifayetsiz ve kıskanç erkeğin öyküsünün adı ilelebet Carmen olmuştur. Zira Mérimée'ye benzer şekilde birçok erkeğin içinde Don José ezikliği yatıyor olmalı ki Carmen sayısız eser ve yorumda defalarca Don José tarafından bıçaklanarak öldürülmüştür.

Gerçekten de Carmen sinemanın en fazla işlenen (yaklaşık 40 film) kadın karakteri olarak da başrolde. Bilinen ilk Carmen film, sinema tarihinin en

başında 1907'de İngiltere'de çekilmiş ama akıllarda kalan ilk uyarılama 1909'da Fransız yönetmen A. Calmettes'in çektiği, adını operadaki meşhur Fransız havasından alan L'Arlesiana adlı film olmuştur. (Diğerleri için Bkz. Seçme Yerli ve Yabancı Sinema Uyarlamaları). Özetle birçok ülkeden ve bizden; çingene, zenci, terörist, dansçı veya gangster kimliğinde, tekmi birden Carmen'ler söz, müzik ya da dans eşliğinde beyaz perdeye aksetmiş durumdadır.

Carlos Saura: Carmen

Bu filmlerden Carlos Saura'nın Flamenko biçimindeki Carmen'i herhalde en unutulmaz olanıdır (Oyuncular: A. Gades, L. del Sol, P. Del Lucia ile soprano R. Resnik, tenor M. del Monaco, bariton T. Krause, 1983). Konusu bir dans grubunun danslı şarkılı Carmen gösterisi hazırlıkları sürecinde iki sanatçı arasındaki sancılı bir aşk öyküsüdür. Ana karakter romandaki gibi erkek, yani Don José, gösterinin koreografisini hazırlayan ve gösteride Don José rolünü oynayan sanatçıdır. Koreograf ile Carmen rolünü oynayan özgür ruhlu dansçı arasındaki ilişki

aynı Don José ile Carmen arasındaki gibi, tutkulu aşk ve kıskançlık içeren bir ilişkidir. Olayların sonu da aynı şekilde noktalanır, koreograf kıskandığı genç dansçı kadını bıçaklayıp öldürür. Film, günlük yaşam, temsil provaları ve romanla operanın konusu olmak üzere iç içe geçmiş üç boyutta ilerler. Hatta yer yer içine romandan replikler, operadan müzikler de serpiştirilmiştir. Özellikle Bizet'nin operasındaki melodilerin İspanyol "buleria" ritmine çevrilmiş ve gitara uyarlanmış hali ile yüksek enerjili Flamenko dansları Merimée'nin romanında, Bizet'nin operasında anlatmaya çalıştığı, onca filmde verilmeye çalışılan tutkulu aşk duygusunu doruğa taşıyan, damardan veren biçimdedir.

Özellikle Saura'nın Carmen'ini izledikten sonra insanın içinden "Ah Mösyö Merimée, şu modası geçmeyecek Carmen konusunu hiç açmayacaktın, insan kendi zayıf yanını böylesine açık etmez ki el

alemel!" demek geliyor.

Seçme Yerli ve Yabancı Sinema Uyarlamaları

- **Carmen** (sessiz kısa film). Yöneten ve Senarist: R. Walsh, Oyuncular: T. Bara, E. Linden, C. Harbaugh, 1915
- **A Burlesque on Carmen**. Yöneten ve Senarist: C. Chaplin, Oyuncular: G. Farrar, C. Chaplin, 1916
- **The Loves of Carmen**. Yöneten: R. Walsh, Senarist: HH. Caldwell, Oyuncular: D. del Rio, D. Alvarado, 1927
- **Carmen Jones**. Yöneten: O. Preminger, Oyuncular: H. Belafonte, D. Dandridge, P. Bailey, 1954
- **Altın Küpeler**. Yöneten ve Senarist: O. Aksoy, Oyuncular: Türkan Şoray, 1966
- **Çingene Güzeli**. Yöneten: O. Pekmezoğlu, Oyuncular: S. Ferdağ, U. Güçlü, 1968
- **Ateşli Çingene**. Yöneten: M. Erksan, Senarist: B. Oran, Oyuncular: T. Şoray, E. Hun, 1969
- **Prénom Carmen**. Yöneten: JL. Godard, Senarist: AM. Miéville, Oyuncular: M. Detmers, J. Bonaffé, 1983
- **Carmen. A Hip Hopera**, Yöneten: R. Townsend, Senarist: M. Elliot, Oyuncular: B. Knowles, M. Def, 2001
- **Carmen**. Yöneten ve Senarist: V. Aranda, Oyuncular: P. Vega, L. Sbaraglia, A. Dechent, 2003
- **U-Carmen eKhayelitha**. Yöneten ve Senarist: M. Dornford-May, Oyuncular: P. Malefane, A. Tshoni, 2005

Kaynaklar

1. Merimée P: Carmen. (Çev: Tiryakioğlu S), Oda Yayınları, 1985
2. Joe J, Theresa R (ed): Between Opera and Cinema, Routledge, Kindle Edition, 2002
3. Aydın O'Dwyer P: Opera Kitabı, Ankara, Akılçelen Kitaplar, 2015
4. Aydın O'Dwyer P: Opera Deyince Kadın, Kadın Deyince Carmen, Carmen Deyince Sinema, Psikesinema Dergisi, Sayı 11, 2017
5. Aydın O'Dwyer P: Carmen: Me too, Don Jose: He for he. Psikesinema Dergisi, Sayı 24, 2019

**ÇİĞDEMİM DERNEĞİ
EDEBİYAT TOPLULUĞU
YAZARLARLA SÖYLEŞİYORUZ**

25 25 Mayıs 2022
Çarşamba 20:00

"Senin için hava, benim için su.
Senin için otlağ, benim için toprak.
Hepsi tek bir camur zebinede.
Evrerden bir armoğan,
yerde ve gökte yaşayanlara..."

MAYA
YEŞİM ASLAN

Zoom
Meeting ID: 392 026 6949
Passcode: 1996

Yeşim Aslan ile 'İsli Çocuklar MAYA' kitabıyla ilgili söyleşeceğiz.

Çiğdem Mah. 1551.Cadde No:14-A Çankaya-Ankara
Tel: 2852047 0530 6609583 www.cigdemim.org.tr

Toprak küser mi? Küerse ne olur? Bu sorulardan daha önemlisi, sanırım toprak niye küser?

Yeşim Aslan MAYA adlı kitabında, insanlığın yaşadığı karmaşayı 'distopik,' biraz da 'büyülü gerçekçilik' penceresinden anlatmaya çalışırken okuyucuyu da bir sürü soruyla baş başa bırakmaktadır.

Doğum, varoluş mucizesi ise ölüme nasıl bir anlam yükleyeceğiz, yükleyebilecek miyiz? Acımasızlığımızın, yok etme duygularımızın nedeni ölüme isyan mı, ben de yok edebiliyorum diyebilmek mi?

Kitabın olay örgüsü, kıyamet sonrası kurulan barışın ve bilgeliğin ışığında eğitim yapılan Dualık adlı okulun çevresinde geçmektedir. Ne yazık ki böyle mükemmel bir proje bile insan oğlunun acımasızlığına çare olamamış, bu güzel eğitim kurumu içindeki çocuklarla birlikte yakılmıştır. İsli Çocuklar, adı kitabın

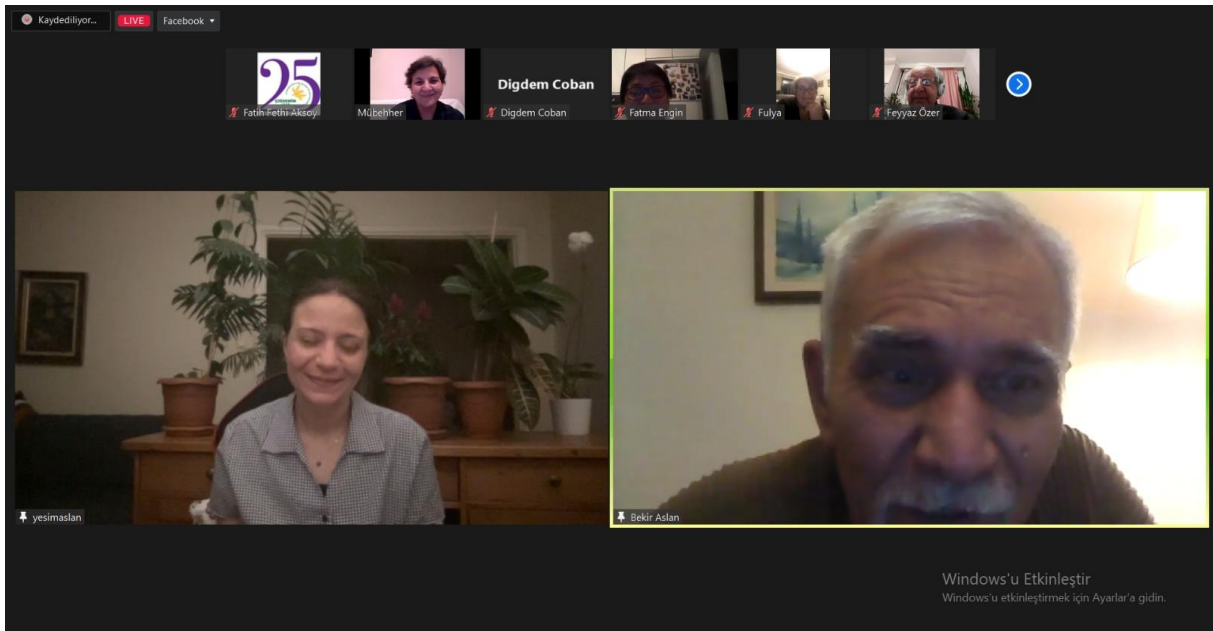
içeriğini etkili bir şekilde anlatmaktadır.

Nazar... Ana karakter. Gücünü sadelikten ve kararlılıktan alıyor: Acaba'yı hep kesesinde taşıyor. Dış dünyası kadar, iç dünyasını da anlamaya çalışıyor.

Toprak Ana... Tüm canlıların özü... Sabırla bizim büyümemizi bekliyor. Yeniden, bir kez daha bakalım ve anlamaya çalışalım diye. Belki o zaman bizimle bazı sırlarını paylaşabilir.

Mayıs ayı konuğumuz Yeşim Aslan ile İsli Çocuklar MAYA adlı kitabını söyleştik.

Söyleşilerimiz ve paylaşacaklarımız bol olsun.

ÇİĞDEMİM DERNEĞİ

ÇİĞDEM MAHALLESİ
MUHTARLIĞI

**EŞYA PAYLAŞIMINI, TAKASI VE KOMŞULUĞU HATIRLIYORUZ.
TÜKETİME KARŞI PAYLAŞIMIN KAPISINI ARALYORUZ.**

İKİNCİ EL TAKAS VE SATIŞ PAZARI

19 HAZİRAN
2022

PAZAR 12:00-17:00

- * Bizim artık ihtiyacımız olmayan şeyler başkaları için çok değerli olabilir.
- * Evinizde veya depolarınızda atıl durumda bulunan her türlü malzemeyi değerlendirme imkanı bulabileceğiniz pazarımıza bekliyoruz.
- * İsteyen takas yapabilir, isteyen satabilir, isteyen de bağış yapabilir.

Yer: Çiğdemim Derneği Bahçesi

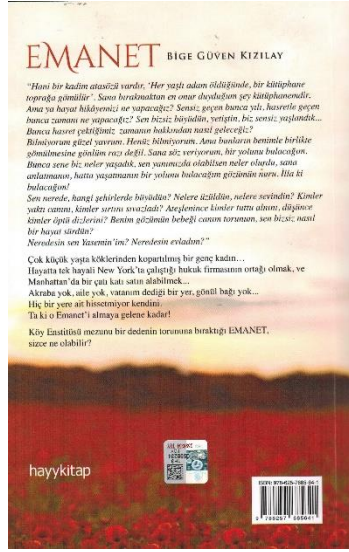
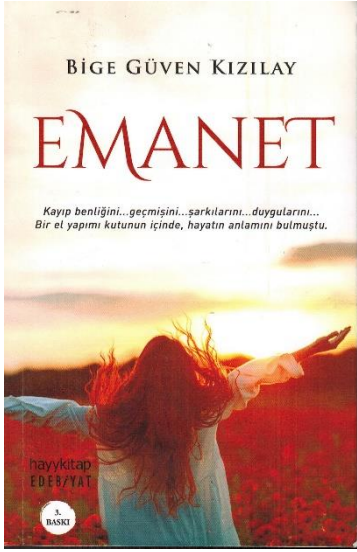
Not: Katılımcılardan herhangi bir ücret talep edilmeyecektir.

Çiğdem Mahallesi 1551. Cadde No: 14 - A 06530 Çankaya / ANKARA Tel: (0312) 285 20 47 - 0530 660 95 83
www.cigdemim.org.tr dernek@cigdemim.org.tr

PAYLAŞMAK İNSANA MUTLULUK VERİR.

İki yaşında ayrılıp otuziki yıl hiç dönülmeyen bir memlekete şöyle bir uğramak zorunda kalmış bir kadın. Yurtdışının iyi okullarında alınmış eğitimi, Batının en büyük metropollerinden birinde başarılı kariyer yolu, hayallerin biçimlediği hırsları ve yükselmekten başka dünyalara körleşmiş gözü ile yaşadığı onca yıl boyunca geride bıraktığı ülkesi ve yanındaki annesi dışında ailesiyle hiç ilişkiye girmemiştir Yasemin. Büyük serüveni Yasemin'i işte böyle bir noktada yakalamıştır.

Miras işlerini çözmek amacıyla Türkiye'ye anlaşılan Edremit körfezinin enfes bir köşesindeki dede evine bir iki haftalığına uğradığında geçmişin bütün sırlarıyla bir emanetin onu beklediğini bilmemektedir tabii. O emanette otuziki yıldır hiç temas etmediği dedesi ve babaannesinin 60-70 yıl önce Hasanoğlan Köy Enstitüsünde başlayan inanılmaz öyküsü ve uzaklarda kendisine sorup durduklarının yanıtları ağır ağır belirmeye başlar.

Bige Güven Kızılay geçmiş olayların ilginç örgüsüyle Yasemin'in dönüşümünün yol taşlarını döşüyor Emanet romanında. Köy Enstitülerinin yarattığı o dev aydınlanma hareketiyle yaşadıkları yere ve kendilerine bambaşka gözlerle bakmaya başlayan köy çocuklarının olgunluk çağlarında edindikleri ahlak ile Yasemin'in onbinlerce kilometre ve onyıllar ötesinden getirdikleri çatışır durur.

O, yaşama sıcak bakmanın sevinciyle geçmişine hayıflanmalar arasında gidip gidip gelir. Ama yazarımız iyiliğin içimizde bir yerlerde gömülü olduğunu öylesine benimsemiştir ki, Yasemin o iç dünyasını yaratanın zaten bu topraklar olduğunu ve bunu yeni anladığına şaşır kalır. "Arkamda bu denli iyilik bıraktığıma, bunlardan bu denli habersiz olduğuma inanamıyorum." onun Emanet romanı boyunca yaptığı naif itiraflarından biridir.

Emanet romanının bir özelliği de, toplamdaki her birinin payını bilemesem de, kısmen belgesel, kısmen yaşanmış gerçeklik, kısmen de kurmaca katıştırılarak ortaya çıkmış olması. Yazar sondaki teşekkür metninde değerli araştırmacı-yazar adlarıyla yararlandığı belgeleri sayıyor. Bir şey daha yapıyor. Romanda kendi gerçek adlarıyla ya da farklı adlandırmalarla geçen kahramanların bazılarının yakınlarıyla kurduğu bağlantılardan söz ediyor. Bunlar Emanet'i özgün ve değerli kılan yanı olarak not edilmeli.

Roman dar bir mekanın dünyasında düz bir zaman çizgisini takip ediyor. Arada bir geriye dönük anlatımları hep şimdiki zamanın çerçevesinin içine sıkı sıkıya sığdırılıyor. Onyıllar öncesi anlatıldıktan hemen sonra o olaylara romanın şimdisinde yapılan müdahaleler geliyor. Tüm müdahaleler de anında geçerli oluveriyor. Bu, ister istemez olay zincirlerini tekdüze bir mekanikliğe indiriyor doğrusu.

Romanın sizi alıp götürdüğü yerler az değil: sahiller, günbatımları, serin ağaç altları, düşkün semtler, sahil lokantaları, İstanbul Boğazi, okyanus ötesi metropolün gökdelenli işlek caddeleri, muazzam iş merkezleri. Ama buralar daha ziyade işlevsel. Öyküde bir gelişmeye ait özgün yerleri var ve o şemadaki görevi yerine getirip sahnedeki derhal ayrılıyorlar. Yalın anlatım, romanın idealize edilmiş (yani iyiler birer melek, kötüler birer) tiplerini ile de uyum içinde rahat bir okunurluk sağlıyor gerçekten. Yormuyor, merakla sarmalıyor. Beklenen sona doğru bir akışı ortalarından itibaren seziyorsunuz. Bütün iş, o akışın nerelerde kıvrımlar yapacağı, nerelerde dar dehlizlerde hızlanacağını bilmemek oluyor.

Emanet'te, bu memleketi kusurlarına rağmen, kötü insanlarına rağmen sevmek, güzel komşuluk, anılara, alışıldık tatlılara yüzde yüz bağlılık gibi bugün ben gibilerin özlemleriyle andığı içtenlik pınarlarından kana kana içmek var. Doyuruyor mu? Hem de nasıl. "İmkansız sadece senin rızandır" özdeyişi ile "Kimse bakmazken sen kimsin?" sorusunun asıl ahlaki test olduğunu anımsatan net, adeta "kemiksiz" örnekler de çok hoşta gidiyor.

Bütün bunlardan sonra yaşadığı anlaşılan acılar, çekilen çileler için, "Nesi eksik ki bu mükemmeliğin?" sorusu ister istemez akla gelebilir. Öyle ya, madem kötülerini kendi haline bırakacağız ve kahrolasıcılar kendi çamurlarında boğulacaklar, iyiler de kazanacaktır; nedendir halâ iyinin egemen olamayışı? Sonlarda Yasemin'in yargısı, buna Bige Güven Kızılay'ın da yanıtı olsa gerek. "Buradaki sorun, toplumun kaybedecek hiçbir şeyi olmayan insanları yaratması. Baştan buna engel olmak lazım." Nasıl olacak bu Yasemin? Engel olacak insanlara odaklanmaktan öte, engel olacak sağlam yollar, şaşmaz işlerlikte düzen lazım; çünkü engel olmak için yola çıkacaklar da sonuçta toplumun ürünleri.

KÜÇÜK KOMŞULARIMIZDAN YAZILAR

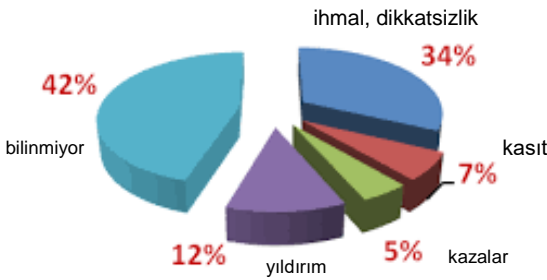
ORMAN YANGINLARI

(Kavin Yurt – Işık Apt. / 12 yaşında)

Geçen yıl sayısı iyice artan orman yangınlarının nedenlerini araştırdım ve yazıya döktüm. Pandemide de sayısı oldukça artan orman yangınları her gün çok sayıda canlının ölmesine ve çevreci insanların üzülmelerine neden oluyor.

ORMAN YANGINLARININ ÇIKIŞ NEDENLERİ (%)

Grafikte gördüğümüz üzere orman yangınlarının % 42'lik kısmının nedenleri hala bilinmemektedir. % 34'lük kısmı ise ihmal ve dikkatsizlikten kaynaklanıyor. Orman yangınlarının %12'si yıldırım, % 7'si kasıt ve %5'i kazalar nedeniyle çıkıyor. Çevreci ve doğasever insanları çok üzen orman yangınları her çıktığında dünyanın akciğerleri olan ağaçlar yanıp kül oluyor. Aynı zamanda ormanda yaşayan canlıların ölmesine ya da yaşam alanlarını kaybetmesine neden oluyor.

Bu sayfamızda küçük komşularımızın resim, şiir, öykü gibi yapıtlarını sizlerle paylaşıyoruz. Yayınlanmasını istediğiniz bilgileri ve fotoğrafları dernek@cigdemim.org.tr adresine bekliyoruz.

Özlem ERGON CERİT – Dünya Bir Vadi Sitesi

Gençler...Geleceğimiz.

Nasıl ulaşabiliriz geleceğimize?

Onlarla birlikte elele vererek, dayanışması ve yardımlaşması daha da sıkı bir mahalle için nasıl nüfus edebiliriz onların beyinlerine ve yüreklerine?

Ne yaparsak daha fazla genç komşumuza mahalleli olma bilincini aşılabilir, bu yolda kendimize yoldaş edebiliriz?

...

İşte bu düşüncelerin ürünü olarak doğdu mahallemizde bir sokak basketbolu turnuvası düzenlemek.

Birşeyleri can-ı gönülden arzuladığımız ve bu uğurda tüm samimiyetimiz ve gayretimizle kararlı adımlar attığımızda bunca zamandır gördük ki yolumuz bize destek veren, o yolu daha da güzelleştiren yol arkadaşlarıyla kesişiyor hep.

Çiğdemim 1.Sokak Basketbolu Turnuvası hazırlıkları bu kesişmelerle başladı. Mahallemizde hizmet veren Söğütsen Seramik Spor kulübünün bir kaç genç oyuncusu (oğlum ve dünya tatlısı arkadaşları demezsem haksızlık olur) ve bunlardan birinin velisi (Levent bey) ile yaptığımız ilk toplantıda ben dahil kimsenin aklının ucundan geçmiyordu sanırım bu kadar geniş katılımlı, bu kadar keyifli ve ses getiren bir organizasyon olacağı...

Tam bu noktada, yolumuzun kesiştiği komşularımızdan birinin; ilk toplantımızdan organizasyon sonuna kadar bilfiil destekçimiz olan Park Sitesi sakinlerinden Levent beyin hakkını teslim etmeyi bir borç biliyorum.(Organizasyonun duyurulması, alternatif mekan, profesyonel DJ sunumu ve takımlar arası koordine gibi konularda bize çok büyük desteği oldu. Kendisine ve bu süreçte yoğunluğumuzu anlayışla karşılayan eşi Nigar hanıma ve tabii ki oğulları Ege'ye bir kez daha teşekkür ederiz.)

19 Mayıs Atatürk'ü Anma Gençlik ve Spor Bayramı kutlamaları başka bir mahallede bu kadar anlamlı oldu mu bilemiyorum ama şuna şahit olduğumu söylemek isterim. "Çiğdem Mahallesi, Atasını tam da onun arzu ettiği gibi zeki, çevik ve ahlaklı sporcularla andı."

Nerelerdediniz sizler dedirtecek kadar çok ve pırl pırl gençle tanıştık.

Mücadeleler çok keyifli ve dostaneydi.(Arada çok ufak gerginlikler oldu ama, olacak o kadar:)))

Kah sporcu olduk kah sunucu.

Kah hakemdik kah skorboardcu☺

Küçük büyük herkes gönüllü yardımcımızdı.

Turnuvalar süresince hepimizin telefon ekranlarının bir sekmesinde Ankara hava durumu vardı.

Yağmurun yağdığı da oldu ama nafi! Daha da bir keyiflendik, saha bize kaldı, çocuklar gibiydik.

Yağmurdan çadır altına ve kamelyaya sığınmış mahallelinin acıkmış olabileme ihtimallerine karşı birbirlerine ikramda bulunmaları turnuvanın en anlamlı ve en renkli anlarından bence. Bir kez daha "seviyorum ben bu mahallenin insanını" dedirtti bana!

Miniklerde Dev Adamlar ,büyüklerde ise Savunma takımlarının şampiyon olduğu ilk turnuvarımız çok güzel anılarla (bunlara geçici sakatlıklar da dahil tabii😊),kutlamalar ve teşekkürlerle sona erdi.

"Bir dahaki turnuva ne zaman?" ya da " Masa Tenisi, tenis, voleybol dallarında da turnuva yapalım lütfen" şeklindeki yaklaşımlar bize tarifsiz bir mutluluk verdi, aldı götürdü günlerin yorgunluğunu!

Bu ilk tecrübemizden çıkardığımız dersler de oldu tabii. Bir dahaki organizasyonda gerek yaş grupları, gerek mekan, gerek kurallar ve hakemler, gerekse gün boyu süren etkinlik sebebiyle ihtiyaç duyulabilecek yiyecek ve içecek stantları konusunda çok daha kapsamlı bir çalışma yapmamız gerektiğini fark ettik.

Bu farkındalıkla eminim ki bir sonraki turnuvarımız çok daha renkli çok daha keyifli ve çok daha başarılı olacak. Ve çok daha fazla yeni genç üyemiz!

Ortaya atıldığı ilk andan itibaren fikri destekleyen muhtarımıza ve başkanımıza, bizi yalnız bırakmayan sevgili üyelerimize, geleceğe umutla bakmamızı sağlayacak güzellikteki tüm genç katılımcılarımıza, nüfus cüzdanındaki doğum tarihlerine aldırmadığımız ruhu genç sporsever katılımcılarımıza, yollarımızın kesiştiği ve emeği geçen herkese gönülden teşekkür ediyorum. Birlikte çok güzel olduk biz. İyi ki varsınız.

ÇİĞDEMİM DERNEĞİ EĞİTİM DESTEĞİ/BURS PROJESİ

**SİZLERİN KATKILARIYLA DEVAM EDEN PROJEMİZDE BU DÖNEM
4'Ü LİSE ÖĞRENCİSİ OLMAK ÜZERE 29 ÖĞRENCİYE 9 AY
BOYUNCA 250 LİRA DESTEK VERDİK.**

**PROJE KAPSAMINDA BUGÜNE KADAR 96 FARKLI GENCİMİZE
DESTEK OLDUK.**

**PROJEYE İSTEĞİNİZ ZAMANDA VE İSTEDİĞİNİZ
MİKTARDA DESTEK OLABİLİRSİNİZ.**

**Bağışlarınızı makbuz karşılığında derneğimize veya
T.İş Bankası Çukurambar Şubesinde bulunan dernek
hesabımıza gönderebilirsiniz.**

4379 – 0001560

TR73 0006 4000 0014 3790 0015 60

**Çığdem Mah. 1551.Cadde No:14-A Çankaya-Ankara
Tel: 2852047 0530 6609583 www.cigdemim.org.tr**

Değerli komşularım,

Yatağa bağımlı hasta bakımı ile ilgili olarak geçen ay hazırladığım sohbet ve bilgilendirme tarzındaki yazının ilk bölümüne beslenme konusundaki küçük ipuçları ile başlamıştım. Bu yazıda, önceki yazıda giriş yaptığım **PEG (karından mideye tüple beslenme)** konusuna biraz daha açıklık getirip, komplikasyonları önlemek için alacağımız basit ama etkili önlemlerden bahsedeceğim. Önce bu uygulamanın nasıl yapıldığına bakalım.

PEG (perkütan endoskopik gastrostomi) nasıl uygulanır?

Bu işlem yaklaşık 15 ila 20 dakika arasında sürer. Erişkin hastalar, PEG sistemi yerleştirilmesinin en az 8 saat öncesinden aç kalmalıdır. İstisnai durumlar haricinde; gastrostomi tüpünün yerleştirilmesinden 6 ila 12 saat sonra kullanılabilir hale gelir. İşlem endoskopiktir ve lokal anestezi altında gerçekleştirilir. Karın cildinde yapılacak küçük bir kesiden geçirilen tel ve endoskop sayesinde mideye bir delik açılır. Takiben, bu delikten geçirilecek beslenme tüpü mideye yerleştirilir.

İşlem endişelendirici olmamakla birlikte hastanın durumuna göre sakinleştirici ve antibiyotik ilaçlar verilebilir. Yatış gerektirmeyen bir işlem olup, aynı gün eve dönülebilir.

İşlemden sonraki gün tüpten büyük bir şırınga ya da pompa yardımı ile sıvı verilerek beslenme süreci başlar. Bu süreç, ağızdan beslenmeye engel değildir (<https://okanhastanesi.com.tr/perkutan-endoskopik-gastrostomi-peg-nedir>).

*****Endoskopik beslenmede hekimler tarafından önerilen özel sıvı gıdalar kullanılır. Bu gıdalar beslenme enjektörü yardımıyla verilebileceği gibi, saat ve damla ayarlı beslenme pompası yardımıyla otomatik olarak da verilebilir. Ancak bu beslenmeye başlamadan önce mutlaka hastanın beslenme öncesi pozisyonu, beslenme sonrası sıvı alımı, beslenme aparatı ve temizliği konularında sağlık personelinin doğru bilgiler edinilmelidir.**

*****Şimdi karşılaşılabilecek sorunlara ve dikkat edilmesi gerekenlerin listelendiği bir siteden (<https://aydinesh.saglik.gov.tr/TR,111153/peg-perkutan-endoskopik-gastrostomi-bakimi>) yaptığım alıntılara ve benim ekleyeceğime bir göz atalım.**

Uzun Dönemde Karşılaşılabilecek Komplikasyonlar:

- Kateterin cilde girdiği yerde iltihaplanma,
- Kateter mantarının mideden cilt altına kaçması,
- Beslenme tüpünün delinmesi,
- Beslenme tüpünün tıkanması.

Bu Tür Durumlarla Karşılaşılması İçin Dikkat Edilmesi Gerekenler:

İlk hafta:

- Her gün pansuman yapılır, cilt temizlenip “y kompres” ile kapatılır.

*** Önerilen, Batticon ve steril gazlı bez ile hafif hafif pansuman yapılması ve antibiyotikli bir krem sürüldükten sonra “y kompres” ile kapatılmasıdır. Ancak ben bir süre bunu uyguladıktan sonra krem nedeniyle o bölgenin kaygan hale geldiğini ve silikon kateterin kayarak önce kızarıklığa, daha sonra da o bölgede tahrişe neden olduğunu gördüm. Bunu önlemek için **batticon ile pansuman yaptıktan sonra o bölgeyi serum fizyolojik çekmiş olduğum ve “iğnesini çıkardığım” küçük bir enjektör ile hafifçe yıkayıp, steril gazlı bez ile kuruladıktan sonra, “y kompres” şeklinde kestiğim ve steril bir kabın içinde bolca çinko kremi (sudokrem) ile mıncıkladığım steril gazlı bezle kapattım ve ipek bant ile sabitledim.** Böylece 5.5 yıl boyunca hiç bir zaman o bölgede bir sorun oluşmadı. Hatta kontrole gelen “Evde Bakım Hemşiresi” bu durumu merak ederek, o bölgeyi nasıl bu kadar temiz tutabildiğimi sormuştu. Yıllar boyunca onlarla bu ve benzeri pek çok konuda bilgi alışverişi yaptım.

İlk haftadan sonra:

- 2-3 günde bir pansuman yapılır, antiseptikle cilt temizlenip y kompres ile kapatılır. Temizlikte kullanılan kompresler steril olmalıdır, cilde temas edecek yüzeye çıplak el ile dokunulmamalıdır.
- Haftada 2-3 defa cilt temizlendikten sonra hekiminizce önerilen antibiyotikli bir merhem kateterin cilde temas ettiği yere sürülmelidir. İlk haftadan sonra yara çevresi istenirse sabunlu su ile de temizlenebilir.

*** Antibiyotikli krem ve sabunlu su benim tercih etmediğim bir yöntemdi. Nasıl yaptığımı yukarıda açıkladım.

PEG ile nasıl beslenilir?

- PEG kateteri takıldıktan 4-6 saat herhangi bir şey verilmmez 4 saatten sonra 25 ml su verilmeli, kateterde kaçak yoksa beslenmeye geçilmelidir. Sızıntı yoksa ve izleyen hekim bir öneride bulunmamışsa saatte 25 mL mama verilerek beslenmeye başlanır. Mama miktarı önerilen günlük besin ihtiyacı karşılanana kadar **hekime danışılarak** her 4 saatte bir 25 mL artırılır.
- Eğer önerilen besin miktarına ulaşılmadan beslenmeye karşı bir tahammülsüzlük ortaya çıkmışsa ilgili hekimin görüşü alınmalıdır.
- Besinler ya geniş ağızlı 60 cc hacminde bir “**beslenme enjektörü**” yardımıyla verilir,
- Ya da belli bir zaman biriminde belli bir miktar besin verilmek isteniyorsa, torbalara koyulan besinler hızı ayarlanabilen “**infüzyon pompası**” yardımı ile verilir.
- Hazır beslenme solüsyonlarından başka öğütülerek ya da ezilerek akışkan bir muhallebi kıvamına getirilmiş bütün normal yiyecekler PEG kateterinden verilebilir.
- Besinlerin ılık olmasına özen gösterilmelidir, sıcak yiyecekler tüpte şekil bozukluğuna neden olabilir, çok soğuk besinler tüpü tıkayabilir.

- Tanecikli besinler ezilmeden verilmemelidir.

***Normal yiyeceklerin kateterden verilmesi konusunda mutlaka hekimden bilgi alınmalıdır. Çünkü ne kadar dikkatli olursak olalım, evde hazırlanmış besinler kateteri tı kayabilir. İçerdiği yağlar, gıda ne kadar ılık olursa olsun, kateterde tıkanmaya yol açabilir. Bu durumun düzeltilmesi için hasta yeniden hastaneye gitmek ve küçük de olsa bir operasyon daha geçirmek zorunda kalabilir.

- İlaçlar ezildikten sonra sulandırılarak verilebilir.
- Hastanın günlük enerji ihtiyacına göre **beslenme çizelgesi** hazırlanır. Günlük besin ihtiyacı **4 ya da 6 öğün** halinde verilir. Öğünler ya enjektörle hızlıca verilir, ya da bir torbaya koyulup yüksek bir yere asılarak 30-40 dakikada yavaş yavaş boşalması beklenir. Daha önce besinin soluk yoluna kaçması nedeniyle zatürre geçirenlerde, bilinen reflü hastalığı olanlarda besinleri asarak daha uzun zamanda vermek tercih edilmelidir. Her beslenmeden sonra mutlaka **en az 50 mL hacimde ılık su** enjektörle hızlıca verilip tüpün boşalması ve temizlenmesi sağlanmalı ve tüpün üzerindeki kilit kapatılmalıdır.
- Beslenmeye başlamanın ilk aşaması tüpün üzerindeki kilidin açılması ve enjektörün yerleştirilmesidir. İlk günlerde yeni mama vermeden önce **günde 4 defa** midede kalan (rezidü) besin olup olmadığı kontrol edilir. Kalan miktar 200 ml den az ise beslenmeye devam edilebilir. İki beslenme arası 4 saat olmuş ve kalan mama miktarı 200 ml den fazla ise durum hekime bildirilmelidir.
- **Hasta beslenme sırasında mutlaka en az 30- 45 derecelik bir açı ile oturtulmalı ve beslenme bittikten 2 saat sonrasına kadar yatırılmamalıdır.**

PEG ile ilgili pek çok ayrıntı vardır. Ancak bu kısa yazıda hepsine yer vermek mümkün değil. İnternette tarama yapabilir ve sorularınıza cevap bulabilirsiniz. Bundan sonraki yazımda **hastanın konforu ve bakan kişilerin zorlanmaması için yapılması gerekenlere** değineceğim.

Sorularınız olursa, diyabetikkedi@gmail.com e-posta adresimden bana ulaşabilirsiniz. Elimden geldiğince destek olmaya çalışırım.

Sağlıkla kalın...

**LÜTFEN MAHALLE İÇERİSİNDE ARAÇ
KULLANIRKEN HIZ YAPMAYALIM!**

ÇİĞDEMİM KIRKYAMA ATÖLYESİ SERGİSİ

8 Haziran 2022

13:00-19:00

Çiğdemim Kültür Evi

Kirkyama'nın birleştiren ve
buluşturan teması ile sizlerle
olmayı diliyoruz.
Sergi Çiğdemim Kültür Evinde
gezilebilir.

Çiğdem Mah. 1551.Cadde No:14-A Çankaya-Ankara
Tel: 2852047 0530 6609583 www.cigdemim.org.tr

2010 yılında hayırsever Nezih Sayan'ın eşi Nurçin Sayan tarafından yaptırılıp hizmete açılan okulun 560 m2'lik bir kapalı alanı var. Bu alan; 5 derslik,1 yemekhane,1 etkinlik odası,1 mutfak,1 yemek odası,3 öğrenci ve 1 personel tuvaleti,1 müdür odası,1 müdür yardımcısı odası, 1 memur odası ve yine Nurçin Sayan tarafından yapılan bağışla 2012 de yaptırılan 1 çok amaçlı ve hareketli yaşam atölyesinden oluşuyor.

1980 m2 lik açık alana sahip olan Nezih Sayan Anaokulunun bahçesinde

çocuklar öğretmenleri eşliğinde organik tarım yapıp, yetiştirdikleri domatesleri afiyetle yerlerken,bu sayede tabiat sevgisi konusunda harika bir farkındalığa erişiyorlar.

Minik kalplerde sadece doğa değil hayvan sevgisinin de yeşerebilmesi için okul idaresi bir köpek sahiplenmiş. Öğrencilerden velilere herkesin sevgilisi haline gelmiş okulun maskotu "Gazoz." ☺

Badem, Adem,Limon ve Kürdan'ı da unutmayalım, onlar da okulun düzenli beslediği kedicikler.

36-72 ay yaş gruplarına hizmet verilen Nezih Sayan Anaokulunda bir müdür bir müdür yardımcısı 5 öğretmen ve 4 sözleşmeli memur görev yapıyor.

Doğayla iç içe olan yapısı, kullanışlı kapalı alanları ve güler yüzlü personeliyle velilerin yoğun ilgisini gören okulun kayıtları 1 Temmuzda başlıyor ve kısa bir süre içerisinde de doluyor.

Bu güzel anaokulunun öğrencilerini, gelecekte pırıl pırıl ve aydınlık beyinlere; vicdan, merhamet, insan ve memleket sevgisi dolu yüreklere sahip sağlıklı yetişkinler olmaları dileğiyle ve sevgiyle kucaklıyor, okul yönetimini ve personeli başarılı çalışmalarını dolayısıyla kutluyoruz.

Okul Çiğdem Mahallesi 1570.Cadde No:1 adresinde faaliyette bulunuyor.

İletişim telefonu ise 286 11 10

ÇİĞDEMİM DERNEĞİ

EL SANATLARI ATÖLYESİ SERGİSİ

ÇİĞDEM MAHALLESİ
MUHTARLIĞI

Açılış

16 Haziran 2022

Perşembe 13:00

Çiğdemim Kültür Evi

Nilgün Türker ve öğrencilerinin eserlerinden oluşan sergimiz Perşembe ve Cuma günü 13:00-19:00 saatleri arasında Çiğdemim kültür evinde gezilebilir.

Çiğdem Mah. 1551.Cadde No:14-A Çankaya-Ankara
Tel: 2852047 0530 6609583 www.cigdemim.org.tr

ÇİĞDEM EĞİTİM, ÇEVRE VE DAYANIŞMA DERNEĞİ

MİSYON (ÖZ GÖREV)

Mahalleli olma kültürünü yaygınlaştırarak; mahalle sakinlerinin yaşam kalitesini yükseltmek ve karar alma süreçlerinde etkili olmak.

VİZYON (ÜLKÜ)

Mahalleli olma ve dayanışma kültürünün etkin olduğu, bölgesel ve ulusal karar alma süreçlerinde etkili olan, yaşam alanlarıyla farklı özellikteki bireylerin (yaş, cinsiyet, engelli) mutlu olduğu bir mahalle olmak.

Değerlerimiz

Şeffaf: Dernek, karar ve uygulamaları ile ilgili her türlü bilgi ve belgeyi paylaşır.

Gönüllü: Derneğin tüm çalışmaları gönüllülük esasına dayanır.

Dayanımcı: Dernek, uygulamalarında; çevreye ve toplumsal olaylara duyarlı, yardımsever, paylaşımcı ve özverili bir yaklaşım sergiler.

Ön yargısız: Dernek tüm uygulamalarında önyargısız davranır. Farklı fikir, görüş ve önerilere açıktır.

Siyasi partilere karşı tarafsız ve bağımsız: Dernek, farklı siyasi görüşlere saygılıdır, eşit mesafede durur.

Katılımcı: Dernek, kararlarını katılımcılık anlayışı (ilgili tüm taraflar, kadınlar, çocuklar, engelliler, yaşlılar vb.) ve uzlaşma ile alır. Misyon, vizyon ve değerleri doğrultusunda toplumsal karar alma mekanizmalarına katılır. Mahalleyi ilgilendiren her konudaki kapsamlı çalışmayı, ortak anlayış, işbölümü, yetki ve sorumlulukları belirleyip kabul gördükten sonra yurttaşlık bilinci ile ele alır.

Öncü: Dernek örnek uygulamaları ile toplumda ve çevresinde öncü bir rol üstlenir.

Öğrenen Bir Organizasyon: Değişim ve gelişime açıktır, bunun için tüm fırsatları değerlendirir.

Mahalleli olmak demek; Mahalleli olma ruhuyla (dayanışma, birlikte yapma, hareket etme ve iyi komşuluk), örgütlü yapıyla, tüm karar süreçlerine dahil olmak, mahallesinin yaşam kalitesini yükseltirken otoritelere ve diğer örgütlenmelere yardımcı olmak.